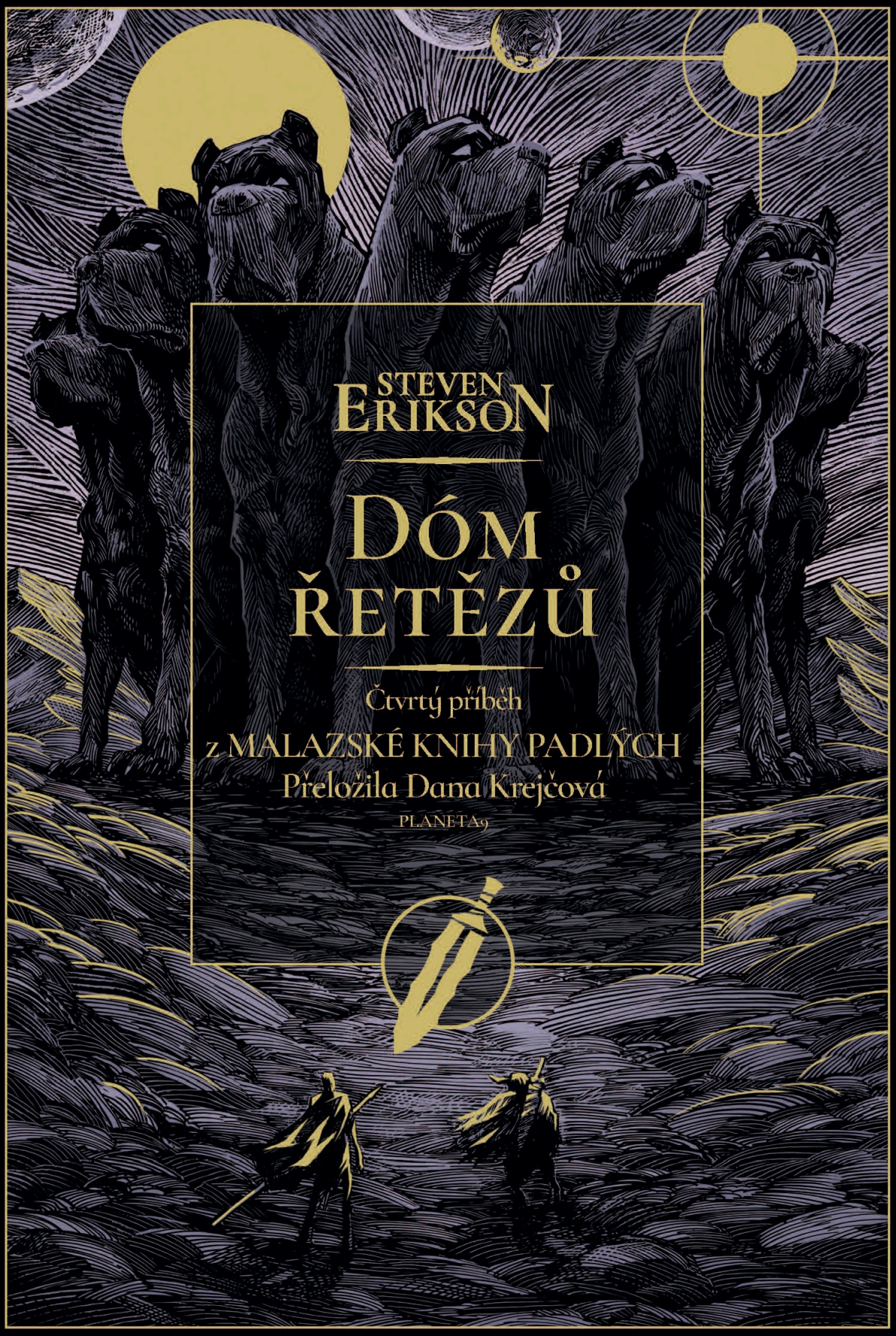

STEVEN ERIKSON

DÓM ŘETĚZŮ

Čtvrtý příběh
z MALAZSKÉ KNIHY PADLÝCH

Přeložila Dana Krejčová

PLANETA9

PLANETA

STEVEN ERIKSON

DÓM ŘETĚZŮ

ČTVRTÝ PŘÍBĚH Z MALAZSKÉ KNIHY PADLÝCH

House of Chains
Copyright © Steven Erikson, 2002
First published as House of Chains in English by Transworld.
Transworld is part of the Penguin Random House group of companies.
Czech edition © Martin Královec – Planeta9, 2026
Translation © Dana Krejčová, revize překladu 2026
ISBN 978-80-88626-60-2 (tištěná kniha)
ISBN 978-80-88626-61-9 (ePub)
ISBN 978-80-88626-62-6 (mobi)
ISBN 978-80-88626-63-3 (PDF)

Marku Paxton-MacRaeovi za ten knokaut.
Tohle celé patří pouze tobě, příteli.

STEVEN

ERIKSON

DÓM ŘETĚZŮ

ČTVRTÝ PŘÍBĚH Z MALAZSKÉ KNIHY PADLÝCH

OSOBY

Urydský klan Teblorů

Karsa Orlong: mladý válečník
Bairot Gild: mladý válečník
Delum Thord: mladý válečník
Dayliss: mladá žena
Pahlk: Karsův děd
Synyg: Karsův otec

Vojsko pobočnice

pobočnice Tavore
pěst Gamet
T'jantar
pěst Tene Baralta
pěst Blistig
kapitán Keneb
Žrout: Kenebův adoptivní syn
admirál Nok
komandant Alardis, žena
Nil: záchlumský zaklínač
Nether: záchlumská čarodějka
Temul: Záchlumčan z Vraního klanu (přeživší z Psího řetězu)
Očko: voják z arenské gardy
Perel: Spár
Lostara Yil: důstojník Rudých čepelí, žena
Drz: vojevůdce chundrylských Spálených slz
Imrál: válečník chundrylských Spálených slz
Kabrňák: mistr Spáru

Mariňáci 9. setniny 8. legie

poručík Ranal
seržant Struna
seržant Gesler
seržant Borduk
kaprál Smola
kaprál Bouřňák
kaprál Ořech
Flaška: oddílový mág
Smíška: voják, žena
Koryk: voják, setijský míšenec
Sépie: sapér
Pravda
Pella
Tavos Pond
Píska
Balgrid
Ibb
Snad
Lutes

Vybraní příslušníci těžké pěchoty 9. setniny 8. legie

seržant Mosel
seržant Sobelon, žena
seržant Tugg
Bystrouš
Uru Hela, žena
Šálek
Krátkonos

Vybraní příslušníci střední pěchoty 9. setniny 8. legie

seržant Balšám
seržant Moak
seržant Thom Tissy
kaprál Smrtipuch
kaprál Přípal
kaprál Tulipán
Hrdlořez
Nešťast
Galt
Lalůč
Kupoun
Ramp
Šikula

Další vojáci Malazské říše

seržant Šňůra: 2. setnina, Ašókův pluk
Ebron: mág, 5. oddíl
Pajda: 5. oddíl
Zvonek: 5. oddíl
kaprál Křáp: 5. oddíl
kapitán Laskava: 2. setnina
poručík Pores: 2. setnina
Jibb: erlitanská garda
Pružník: erlitanská garda
Čmára: erlitanská garda
vrchní seržant Braven Zub: posádka Města Malaz
kapitán Irríz: odpadlík
Sinn: uprchlice
Gentur
Blátomet
Hawl, žena

Nathiové

otrokář Silgar
Damisk
Balantis
Astabb
Borrug

Další v Genabakis

Torvald Nom
Klidnost, žena
Ganal

Vojsko ša'ik

ša'ik: vyvolená bohyně Smrště (kdysi Felisín z rodu Paranů)
Felisín mladší: její adoptivní dcera
Toblakai
Leoman S cepy
velemág L'orik
velemág Bidithal
velemág Febryl
Heborik Neviditelné ruce
Kamist Reloe: mág Korbolo Doma
Henaras: čarodějka
Fayelle: čarodějka
Mathok: vojevůdce pouštních kmenů
T'morol: Mathokův tělesný strážce
Corabb Bhilan Thenu'alas: důstojník v Leomanově kumpanii
Scillara: markytánka
Duryl: posel
Ethume: kaprál
Korbolo Dom: napanský odpadlík
Kasanal: asasín Korbolo Doma

Ostatní

Kalam Méchar: asasín
Trull Sengar: Tiste Edur
Onrak: T'lan Imass
Řezník: asasín (též znám jako Kvítko)
Apsalar: asasín, žena
Rellok: otec Apsalar
Kotilion: patron asasínů
Poutník
Křižák: ohař stínu
Slepucha: ohař stínu
Darist: Tiste Andii
Ba'ienrok (Správce): poustevník
Ibra Gholan: klanový vůdce T'lan Imass
Monok Ochem: kostěj Logros T'lan Imass
Haran Epal: T'lan Imass
Olar Shayn: T'lan Imass
Ropušník: démonický familiár
Apt: matrona démonů (aptorianů) stínu
azalan: démon stínu
Panek: dítě stínu
Mebra: špeh v Erlitanu
Iskaral Pust: kněz stínu
Mogora: jeho žena, d'ivers
Cynnigig: Jaghut
Phyrlis: Jaghutka
Aramala: Jaghutka
Icarium: Jhag
Mappo Poříz: Trell
Jorrude: senešal, Tiste Liosan
Malachar: Tiste Liosan
Enias: Tiste Liosan
Orenas: Tiste Liosan

PROLOG

Na kraji Rodící se,
943. den lovu
1159. rok spánku Ohnice

Šedá, nafouknutá těla pokrytá skvrnami ležela na bahnitém břehu, kam až oko dohlédlo. Příliv je navršil jako vyplavené dřevo a ta, jež zůstala ve vodě, se převalovala ve vlnách a rozkládající se maso bylo pokryté černými desetinohými kraby. Tvorečkové o velikosti mince se teprve začínali prožírat štědrou tabulí, kterou jim rozštěpení chodby poskytlo.

V moři se odrážely mraky. Nebe i moře měly barvu matně šedého cínu a jednolitý odstín narušovala jen tmavší šeď nánosů bahna a třicet záběrů vesla od břehu rozmazané okrové tóny stěží viditelných svrchních částí zaplavených budov města. Bouře pominuly a vody mezi troskami zatopeného světa se utišily.

Obyvatelé byli pomenší a zavalití, s plochými obličeji a dlouhými, rozpuštěnými světlými vlasy. Vzhledem k tomu, jak teple se oblékali, musel být jejich svět dříve chladný. Když však došlo k rozštěpení, vše se v okamžení změnilo. Nyní tu bylo dusno a parno a nad mořem se nesl zápach rozkladu.

Moře mělo původ v řece z jiné říše, mohutné, široké tepně sladké vody plné bahna z planin, jejíž povodí zabíralo snad celý kontinent. Kalné hlubiny byly domovem obrovských sumců a pavouků velkých jako kolo od vozu a mělčiny se hemžily kraby a masožravými rostlinami bez kořenů. Řeka vylévala svůj prudký tok do této rozlehlé roviny. Trvalo to dny, pak týdny a nakonec měsíce.

Bouře, vyvolané nepředvídatelnými srážkami tropických vzdušných proudů s místním mírným podnebím, s sebou hnaly povodně provázené kvílením větru. Za neúprosně stoupající hladinou vody přišel mor, jenž zabil ty, kteří se neutopili.

Trhlina se právě minulou noc nějak sama zavřela. Řeka z jiné říše se vrátila do svého původního koryta.

Pobřeží si již své jméno nezasloužilo, ale Trulla Sengara nic jiného nenapadlo, když se tak vlekl po jeho okraji. Pláž byla samé bahno navršené proti obrovské zdi, jež se táhla od obzoru k obzoru. Zeď samotná záplavám odolala, třebaže nyní se přes ni voda přelévala.

Nalevo byla těla a napravo prudký sráz nějakých osm sáhů vysoký. Koruna hráze měla stěží třicet kroků na šířku. To, že zadržela celé moře, šeptalo o magii. Široké, ploché kameny na vrcholku zdi byly potřísněné blátem, ale to již v horku zasychalo a na jeho povrchu tancovali hnědošedí brouci a uskakovali Trullu Sengarovi a jeho věznitelům z cesty.

Trull měl s touto představou stále potíže. *Věznitelé.* Slovo, s nímž dosud zápolil. Nakonec to byli jeho bratři. Rodina. Jejich tváře znal celý život. Usmívali se, smáli a – občas – truchlili stejně jako on. Celou dobu stál po jejich boku, ať se dělo cokoliv, ať šlo o slavná vítězství, nebo o zdrcující porážky.

Věznitelé.

Nyní se neusmívali. Nesmáli se. Ti, kteří ho chytili, se tvářili chladně.

Kam jsme to jen došli.

Pochod skončil. Někdo Trulla Sengara přitlačil, takže si musel kleknout, a nedbal na jeho modřiny, rány a šrámy, z nichž mu dosud tekla krev. Nyní mrtví obyvatelé tohoto světa kdysi zapustili do koruny zdi velké železné kruhy a upevnili je mezi obrovskými kamennými kvádry. Kruhy byly pravidelně rozmístěny po celé délce zdi asi patnáct kroků od sebe, kam až Trull dohlédl.

Teď našly kruhy nové využití.

Trull Sengar měl kolem těla ovinuté řetězy a na zápěstí a kotnících nasazené okovy. Kolem pasu měl bolestně utaženou kovovou obruč, jejímiž oky nyní jeho věznitelé protáhli řetězy a napnuli je, čímž ho přinutili ulehnout vedle jednoho železného kruhu. Na dolní čelist mu připevnili kovovou rozvorku, přiměli ho otevřít ústa a jazyk mu stlačili kovovou destičkou.

Začalo stříhání. Dýka opsala kruh na jeho čele a potom kruh přeťala. Hrot se zařízl tak hluboko, až ryl do kosti. Do ran mu vetřeli popel. Odsekali mu dlouhý cop tak hrubě, že mu v týle zanechali krvavou spoušť. Do zbývajících vlasů mu vetřeli hustou mast, která mu je přitiskla k lebce. Během několika hodin mu zbytek vlasů vypadá, takže zůstane do smrti holohlavý.

Stříhání bylo konečné, nevratné vydělení. Nyní z něj byl vyvrženec. Pro své bratry přestal existovat. Nebudou pro něj truchlit. Jeho činy zmizí z jejich vzpomínek spolu s jeho jménem. Jeho rodiče jako by zplodili o jedno dítě méně. Tak to u jeho lidí chodilo, ten nejpřísnější trest byl mnohem horší než poprava.

A přece Trull Sengar nespáchal žádný zločin.

Až sem jsme došli.

Stáli nad ním a možná teprve teď pochopili, co udělali.

Ticho přerušil známý hlas. „Nyní o něm promluvíme, a jakmile odsud odejdeme, přestane být naším bratrem."

„Nyní o něm promluvíme," zopakovali ostatní sborově a jeden pak dodal: „Zradil tě."

První hlas byl chladný a nezaznívala z něj škodolibá radost, o níž Trull Sengar věděl, že se skrývá vespod. „Pravíš, že mě zradil."

„Ano, bratře."

„Jaký důkaz máš?“

„Jeho vlastní jazyk.“

„Tvrdíš jen ty, že jsi ho slyšel, jak mluví o zradě?“

„Ne, já ho slyšel taky, bratře.“

„Já taky.“

„A co vám všem náš bratr řekl?“

„Řekl, že jsi oddělil svou krev od naší.“

„Že nyní sloužíš tajnému pánovi.“

„Že nás tvá ctižádost dovede ke smrti –“

„Náš celý lid.“

„Takže mluvil proti mně.“

„Mluvil.“

„Svým vlastním jazykem mě obvinil ze zrady našeho lidu.“

„To učinil.“

„A učinil jsem to já? Zvažme toto obvinění. Jižní kraje jsou v plamenech. Nepřátelská vojska uprchla. Nepřítel před námi klečí a prosí, aby se mohl stát naším otrokem. Z ničeho jsme vykovali říši. A naše síly stále rostou. Zatím. Co musíme udělat, abychom zesílili, bratři moji?“

„Musíme hledat.“

„Ano. A až najdeme, co musí být nalezeno?“

„Musíme to odevzdat. Tobě, bratře.“

„Víte, proč je to nezbytné?“

„Víme.“

„Znáte oběť, kterou pro vás činím, pro náš lid a pro naši budoucnost?“

„Známe.“

„A přece, zatímco jste hledali, tento muž, náš bývalý bratr, brojil proti mně.“

„To dělal.“

„A horší je, že mluvil na obranu nových nepřátel, které jsme nalezli.“

„To udělal. Nazýval je čistokrevným příbuzenstvem a tvrdil, že bychom je neměli zabíjet.“

„Pokud by vskutku byli čistokrevného příbuzenstvem, pak by…“

„Neumírali tak snadno.“

„Správně.“

„Zradil vás, bratři.“

„Zradil nás všechny.“

Rozhostilo se ticho.

Aha, teď se s nimi podělíš o svůj zločin. A oni váhají.

„Zradil nás všechny, bratři, není tomu tak?“

„Ano.“ Znělo to drsně, potichu, mumlavě – sbor pochybující nejistoty.

Dlouho nikdo nepromluvil. Pak divoce, se stěží ovládaným hněvem: „Správně, *bratři.* Neměli bychom tedy věnovat pozornost tomuto nebezpečí? Této hrozbě zrady, jedu, moru, jež se pokouší rozdělit naši rodinu? Nebude se šířit? Nebudeme se sem muset vrátit? Musíme být bdělí, bratři. Ve vlastním nitru. I ve společnosti ostatních. Teď jsme o něm promluvili. A teď je pryč.“

„Je pryč.“

„Nikdy neexistoval.“

„Nikdy neexistoval.“

„Opusťme tedy toto místo.“

„Ano, odejděme.“

Trull Sengar poslouchal, dokud jejich kroky na kamenné zdi neutichly. Byl sám, nemohl se hýbat, viděl jen zablácený kámen pod železným kruhem.

Moře šustilo mrtvolami naplavenými podél pobřeží. Krabi pobíhali. Voda dál pronikala maltou, napouštěla kyklopskou hradbu hlasem mumlajících duchů a přepadávala na druhou stranu.

Mezi jeho lidmi platila dávno známá pravda, možná jediná pravda na světě, že příroda bojuje v jediné věčné válce. S jediným nepřítelem. Že pochopit toto znamená pochopit svět. Každý svět.

Příroda má jediného nepřítele.

A tím je nerovnováha.

Hradba zadržovala moře.

Jsou v tom skryta dvě poselství. Bratři moji, copak nevidíte pravdu? Dvě poselství. Hradba zadržuje moře.

Prozatím.

Této potopě nic neodolá. Záplavy teprve začaly. Jeho bratři to nedokázali pochopit a možná to nepochopí nikdy.

Topení bylo mezi jeho lidmi běžné. Utopení se nikdo nebál. A tak se Trull Sengar utopí. Brzy.
A tušil, že zanedlouho se k němu připojí celý jeho lid.
Jeho bratři narušili rovnováhu.
A příroda to nestrpí.

Kniha první Tváře ve skále

Čím pomaleji řeka teče, tím je bahnitější.

nathijské rčení

KAPITOLA JEDNA

Děti z temného domu
šeré stezky si volí.

nathijské lidové rčení

Pes potrhal ženu, starce a dítě, než ho válečníci zahnali do opuštěné pece na kraji vesnice. Zvíře ještě nikdy nepochybilo. Se zuřivým zápalem strážilo urydské území spolu se svými druhy, byla to pro něj drsná, nicméně řádná povinnost. Na těle nemělo žádné rány, které by se mu mohly zanítit a tím dovolit, aby do jeho žil vstoupil duch šílenství. Ani nebylo posedlé pěnivou nemocí. Jeho postavení ve vesnické smečce nikdo nezpochybnil. Vlastně tu nebylo nic, vůbec nic, co by mohlo ten náhlý obrat vyvolat.

Válečníci přitiskli štěkající, kousající šelmu oštěpy ke kulaté zadní stěně hliněné pece a ubodali ji. Když skončili, viděli, že ratiště mají ohryzaná a kluzká slinami a krví. Železné hroty byly plné vrypů a škrábanců.

Věděli, že šílenství dokáže být skryto, pohřbeno hluboko pod povrchem, nepatrná příměs měnící krev v něco nenávistného. Všechny tři oběti prohlédli šamani. Dvě zemřely na svá zranění, ale dítě se zuby nehty drželo.

S okázalým průvodem ho jeho otec odnesl k Tvářím ve skále, položil ho na palouk před sedm teblorských bohů a tam ho zanechal.

Brzy nato chlapec zemřel. Sám, v bolestech, před tvrdými obličeji vytesanými do skály. Na tom nebylo nic nečekaného.

Dítě nakonec bylo příliš malé, nemohlo se modlit.

A to vše se pochopitelně událo před mnoha staletími.

Dávno předtím, než sedm bohů otevřelo oči.

Rok Urugala Tkalce
1159. rok spánku Ohnice

Byly to velkolepé příběhy. Statky v plamenech, děti vlečené celé lígy za koňmi. Nízké stěny dlouhého domu jeho dědečka byly přecpané trofejemi z onoho pradávného dne. Poškrábané lebeční kosti, křehce vypadající sanice. Podivné útržky šatů z nějaké neznámé látky, nyní zčernalé kouřem a rozedrané. Malá ouška přibitá na každém volném dřevěném sloupku sahajícím až k doškové střeše.

Důkaz, že Stříbrné Jezero je skutečné, že za zalesněnými horami s hlubokými průsmyky, týden – možná dva – daleko od území klanu Urydů opravdu existuje. Cesta byla nebezpečná, vedla přes území, jež drželi Sunydové a Ratydové, a sama byla příběhem legendárních proporcí. Bojovník musel projít nepřátelskými tábory, aniž by ho někdo zahlédl, přičemž tu a tam obrátil kameny kolem ohniště, což byla nejhlubší urážka, a musel dnem i nocí unikat lovcům a stopařům, než dorazil na hranici a přešel přes hory – a dál ho čekal neznámý kraj s bohatstvím, o jakém se mu ani nesnilo.

Karsa Orlong dědečkovými příběhy žil a dýchal. Stály jako legie, vzdorné a divoké, před vybledlým, prázdným odkazem Synyga – Pahlkova syna a Karsova otce. Synyga, který za celý svůj život nic nevykonal, který se jen staral o své koně ve svém údolí a nikdy se nevydal na nepřátelské území. Synyga, který byl největší hanbou svého otce i svého syna.

Jistě, nejednou bránil své stádo koní před nájezdníky z jiných klanů a bránil je dobře, s úctyhodnou divokostí a obdivuhodnou obratností. Jenže to se od někoho z urydské krve čekalo. Urugal Tkadlec byl klanovou tváří ve skále a Urugal byl považován za nejdivočejšího ze sedmi bohů. Ostatní klany měly důvod Urydů se bát.

Synyg však nebyl pro svého syna špatným učitelem, právě naopak, bojovým tancům ho naučil skvěle. Karsa to s krvodřevěnou čepelí uměl na svůj věk nadmíru dobře. Byl počítán mezi nejlepší válečníky klanu. Urydové sice opovrhovali lukem, zato uměli výtečně používat oštěp a atlatl, ozubený kotouč a černý provaz, a Synyg svého syna naučil působivě zacházet i s těmito zbraněmi.

Nicméně něco takového se prostě čekalo od každého otce klanu Urydů. Karsa nemohl najít žádný důvod, proč by na to měl být hrdý. Bojové tance byly nakonec pouhou přípravou. Sláva spočívala teprve v tom, co následovalo. V soubojích, nájezdech, krutém udržování krevní msty.

Karsa nehodlal žít tak jako jeho otec. Nehodlal nedělat… *nic*. Ne, on hodlal kráčet stejnou cestou jako jeho děd, a to svědomitěji, než si kdo umí představit. Příliš mnoho z pověsti klanu mělo základ v minulosti. Urydové začali být spokojení se svým postavením předního

klanu mezi Teblory. Pahlk tuto pravdu nejednou zabručel za noci, kdy ho bolely kosti kvůli starým zraněním a hanba, jakou znamenal jeho syn, pálila nejvíce.

Návrat ke starým způsobům. A já, Karsa Orlong, budu velet. Delum Thord je se mnou. I Bairot Gild. Všichni jsme v prvním roce jizvení. Vykonali jsme něco úžasného. Zabili jsme nepřítele. Ukradli koně. Obrátili kameny u ohniště Kellydů a Burydů.

A teď, s novým měsícem a v roce tvého jména, Urugale, utkáme cestu ke Stříbrnému Jezeru a zabijeme děti, které tam přebývají.

Zůstal klečet se skloněnou hlavou na palouku pod Tvářemi ve skále a věděl, že Urugalův obličej vysoko na útesu zrcadlí jeho divokou touhu. A že obličeje ostatních bohů, kteří všichni kromě 'Siballe, jež byla Nenalezená, měli vlastní klan, se na Karsu závistivě a nenávistně mračí. Nakonec před nimi nepokleklo žádné z jejich dětí a nevyslovilo tak chrabrou přísahu.

Karsa došel k závěru, že spokojenost zamořila všechny teblorské klany. Svět za horami je neobtěžoval, nepokoušel se o to už celá desetiletí. Do teblorských zemí se neodvážil žádný návštěvník. A ani sami Teblorové nepohlíželi za hranice s hladem v očích, jako to činívala minulá pokolení. Poslední muž, jenž vedl nájezd na cizí území, byl jeho děd. Na břehy Stříbrného jezera, kde se jako muchomůrky krčily domky stejnojmenné osady a děti kolem pobíhaly jako myši. Tenkrát tam byly dva statky a půl tuctu stodol. Karsa byl přesvědčený, že teď jich tam najdou mnohem víc. Tři, možná čtyři statky. Dokonce i den Pahlkova zabíjení vybledne ve srovnání s tím, co napáchají Karsa, Delum a Bairot.

Tak přísahám, milovaný Urugale. A přinesu ti tolik trofejí, kolik jich ještě nikdy nezakrylo půdu tohoto palouku. Možná dost na to, aby tě to osvobodilo ze samotného kamene, a ty budeš opět kráčet mezi námi a zabíjet naše nepřátele.

Já, Karsa Orlong, vnuk Pahlka Orlonga, tak přísahám. A pokud o tom pochybuješ, Urugale, věz, že odcházím již této noci. Cesta se započne se západem slunce. A až se každý další den slunce zrodí nanovo, uvidí tři válečníky urydského klanu, jak vedou své oře přes průsmyky do neznámých zemí. A Stříbrné Jezero se po více než čtyřech staletích bude opět třást před Teblory.

Karsa pomalu zvedl hlavu a přelétl pohledem omšelý útes až k drsné, zvířecí tváři Urugalově mezi tvářemi ostatních bohů. Zapadlé oči jako by se upíraly přímo na něj a Karsa měl dojem, že v jejich tmavých tůních vidí ohromnou radost. Vlastně si tím byl jistý a Delumovi a Bairotovi to tak popíše. A také Dayliss, aby mu mohla požehnat, protože tuze toužil po jejím požehnání, po jejích chladných slovech… *„Já, Dayliss, která jsem ještě nenašla rodinné jméno, dávám požehnání tobě, Karso Orlongu, pro nebezpečný nájezd. Kéž zabiješ legii dětí. Kéž jejich křik naplní tvé sny. Kéž jejich krev vyvolá žízeň po další. Kéž tě po celý život provázejí plameny. Kéž se mi vrátíš s tisícovkou smrtí na duši a vezmeš si mě za ženu."*

Mohla by mu opravdu požehnat. Byl by to první, zato nepopiratelný projev jejího zájmu o něj. Ne o Bairota, s ním si jenom pohrávala jako kterákoliv jiná neprovdaná žena, čistě jen pro zábavu. Její nocinůž zůstával pochopitelně v pochvě, protože Bairotovi scházela chladná ctižádost – což byla vada, již sice popíral, ale bylo pravdou, že nedokáže vést, jenom se podřídit, a s tím by se Dayliss nespokojila.

Ne, bude jeho, Karsova, až se vrátí, bude to vyvrcholení jeho triumfu po nájezdu na Stříbrné Jezero. Pouze a jedině pro něj vytáhne Dayliss svůj nocinůž z pochvy.

„Kéž zabiješ legii dětí. Kéž tě po celý život provázejí plameny."

Karsa se narovnal. Ani vánek nepohnul lístky bříz rostoucích kolem palouku. Vzduch byl těžký, vzduch z nížin, který se za pochodujícím sluncem vyšplhal do hor a teď, když světla ubývalo, zůstal lapen na palouku před Tvářemi ve skále. Jako dech bohů, jenž se brzy vsákne do tlející prsti.

Karsa v nejmenším nepochyboval, že Urugal tu je přítomen, že přebývá hned pod kamennou kůží své tváře. Že ho přitáhla moc Karsovy přísahy, příslib návratu ke slávě. A stejně tak ostatní bohové. Berok Tichý hlas, Kahlb Kradmý lovec, Thenik Zničený, Halad Žebřinoš, Imrot Krutá a 'Siballe Nenalezená, všichni se opět probouzeli a dychtili po krvi.

A já se na tuto cestu teprve vydal. Právě jsem dorazil do osmnáctého roku života, konečně je ze mne opravdový válečník. Slyšel jsem staré pověsti, jen šeptané, o Jednom, který sjednotí Teblory, sváže klany, povede je do nížin a začne válku lidu. Tenhle šepot je hlasem příslibu a ten hlas je můj.

Neviditelní ptáci ohlašovali příchod noci. Byl čas odejít. Delum a Bairot na něj čekali ve vsi. A Dayliss, zatím mlčící, ale rozhodnutá pronést slova určená jemu.

Bairot bude vzteky bez sebe.

Teplý vzduch na palouku vydržel ještě dávno poté, co Karsa Orlong odešel. Měkká, rozmoklá půda jen pomalu vyrovnávala otisky jeho kolen a nohou v mokasínech a slábnoucí záře slunce dál vrhala barvy na drsné rysy bohů, i když palouk sám už byl ve stínu.

Ze země se zvedlo sedm postav se svraštělou kůží, ztmavlou dohněda nad seschlými svaly a silnými kostmi. Z vlasů rudých jako tmavý okr jim kapala páchnoucí černá voda. Některým scházely končetiny, jiní stáli na roztříštěných či zmrzačených nohou. Jednomu chyběla dolní čelist, jiný měl rozdrcenou lícní kost i čelo a prázdný oční důlek. Každý z těch sedmi byl nějak poničený. Nedokonalý. Vadný. Kdesi za skalní stěnou se nacházela uzavřená jeskyně, která byla po několik staletí jejich hrobkou, krátkodobou věznicí, jak se ukázalo. Žádný své oživení nečekal. Byli příliš zničení, než aby mohli zůstat se svými druhy, a tak je nechali tady, jak u nich bylo zvykem. Trestem za nezdar bylo opuštění, věčná nehybnost. Pokud se jednalo o nezdar čestný, byly jejich vnímající pozůstatky umístěny na otevřené prostranství, na volný vzduch, před krásnou vyhlídku, aby mohli najít klid v pozorování plynoucího času. Jenomže nezdar těchto sedmi čestný nebyl, a proto byla jejich ortelem hrobka. Nijak kvůli tomu nezahořkli.

Později ale ze světa mimo jejich neosvětlenou jeskyni přišel temný dar a spolu s ním příležitost. Stačilo jenom porušit slib a odpřisáhnout věrnost jinému. Odměnou jim bylo znovuzrození a svoboda.

Jejich příbuzní na posměch označili místo, kde je uvěznili – vytesali jejich podoby do skály nad krajinou, na niž pak mohly pohlížet jen slepé kamenné oči. Vyslovili jejich jména, aby uzavřeli obřad poutání. Jména, jež na tomto místě přetrvala s dostatečnou mocí, aby pokřivila myšlení šamanů lidu, který našel útočiště ve zdejších horách a na plošině se starobylým jménem Laederon.

Sedmička nehybně stála na palouku, zatímco šero houstlo. Šest z nich čekalo, až promluví sedmý, ale nebyl žádný spěch. Svoboda jim přinášela čirou radost, a přestože se omezovala pouze na malý palouk, dosud nebrala konce. Avšak nepotrvá dlouho a praskne i poslední řetěz – omezené vidění z očních důlků vytesaných do skály. Služba novému pánovi slibovala cestování, celý svět čekal na objevení a bezpočet smrtí na doručení.

Urual, jehož jméno znamenalo Mechová kost a Teblorové ho znali jako Urugala, konečně promluvil. „Bude stačit."

Sin'b'alle Lišejník na mechu, jinak též 'Siballe Nenalezená, neskrývala nedůvěru. „Do těchto padlých Teblorů vkládáš příliš velké naděje. *Teblorů.* Nevědí nic, neznají ani své pravé jméno."

„Buď ráda, že ne," zachrčel Ber'ok s rozdrceným hrdlem. Měl zlomený vaz a hlavu nakloněnou na stranu, takže musel otočit celé tělo, aby se mohl podívat na skálu za nimi. „V každém případě máš své vlastní děti, Sin'b'alle, které jsou nositeli pravdy. U ostatních je pro nás lepší, když ztracená historie zůstane ztracená. Jejich nevědomost je naší největší zbraní."

„Suchý jasan mluví pravdu," pravil Urual. „Kdyby znali své dědictví, nedokázali bychom tak pokřivit jejich víru."

Sin'b'alle opovržlivě pokrčila rameny. „Ten jménem Pahlk taky... *stačil*. Podle tvého názoru, Uruale. Vypadal, že je hoden vést mé děti, a přece zklamal."

„Naše chyba, ne jeho," zavrčel Haran'alle. „Byli jsme příliš netrpěliví, příliš sebevědomí. Rozlomení přísahy nám sebralo příliš mnoho sil –"

„A kolik nám náš nový pán dal ze své síly, Parohu z léta?" chtěl vědět Thek Ist. „Jenom pramínek."

„A co jsi čekal?" opáčil Urual mírně. „Sám se vzpamatovává ze svého utrpení, stejně jako my."

Promluvila Emrot hlasem jako hedvábí. „Takže ty, Mechová kosti, věříš, že nám Pahlkův vnuk vytesá cestu ke svobodě?"

„Věřím."

„A když budeme znovu zklamáni?"

„Tak začneme znovu od začátku. Bairotovo dítě v lůně Dayliss."

Emrot sykla. „Dalších sto let čekání! Ať jsou tihle dlouhověcí Teblorové zatraceni!"

„Sto let nic není –"

„Není to nic, a přece je to všechno, Mechová kosti! A víš přesně, co myslím."

Urual si prohlížel ženu vhodně pojmenovanou Zubatá kostra a vzpomínal na její převtělenecké sklony i její hlad, který tenkrát bezpochyby vedl k jejich nezdaru. „Rok mého jména se vrátil," řekl. „Kdo z nás kdy dovedl nějaký teblorský klan tak daleko po naší cestě jako já? Ty, Zubatá kostro? Lišejníku na mechu? Kopinoho?"

Nikdo nepromluvil.

Pak konečně Suchý jasan vydal zvuk, jenž mohl být i tichým smíchem. „Jsme jako Rudý mech, mlčíme. Cesta se *otevře*. To nám náš nový pán slíbil. Nachází svou sílu. Urualův vyvolený válečník už na své zabijácké cestě získal dvě desítky duší. A navíc *teblorských* duší. Vzpomínám si, že Pahlk cestoval sám. Ovšem Karsa s sebou bude mít dva mocné válečníky. Jestli zemře, bude tu pořád Bairot nebo Delum."

„Bairot je příliš chytrý," prskla Emrot. „Podobá se Pahlkovu synovi, svému strýci. Horší je, že se zajímá pouze sám o sebe. Předstírá, že jde za Karsou, ale ruku drží za jeho zády."

„A já zase za jeho," zamumlal Urual. „Už je skoro noc. Musíme se vrátit do hrobky." Obrátil se. „Zubatá kostro, drž se co nejblíž dítěti v Daylissině lůně!"

„Už teď se krmí z mých prsou," ujistila jej Emrot.

„Dívčí dítě?"

„Jenom tělem. Já z něj dělám něco, co není ani dívka, ani dítě."

„Dobře."

Když se na noční obloze rozsvítily první hvězdy, sedm postav se vrátilo do země. Hvězdy zamrkaly, probudily se a shlédly dolů na palouk, kde nepřebývali žádní bohové. Kde nikdy žádní bohové nepřebývali.

Vesnice stála na kamenném břehu Laderii, prudké horské řeky s vodou studenou jako led, která se na své cestě k jakémusi vzdálenému moři prodírala údolím mezi jehličnatými lesy. Domy měly základy z balvanů, hrubě přitesané zdi z cedrového dřeva a doškové střechy hustě porostlé mechem. Podél břehu se zvedaly dřevěné rámy, na nichž se sušily ryby nakrájené na proužky. Za pruhem lesa byly vykácené mýtiny, kde se pásli koně.

Když Karsa dorazil k otcovu domu, mezi stromy blikala mlhou tlumená světýlka a na mýtině nehybně stála asi desítka koní. Jediné nebezpečí pocházelo od nájezdníků, protože tito koně byli rození zabijáci a horští vlci se obrovským kopytníkům už dávno naučili vyhýbat. Občas se sem z hor vydal na lov medvěd s rezavě zbarveným límcem, ale ten se obyčejně spokojil s táhnoucími lososy a koně, vesničtí psi ani neohrožení válečníci ho obvykle nezajímali.

Synyg byl ve výcvikové ohradě a hřebelcoval Ničitele, svého prvotřídního hřebce. Když se k němu Karsa přiblížil, cítil teplo stoupající z koňského těla, třebaže z něj zatím viděl jen černou skvrnu na pozadí tmy. „Rudé oko se stále potuluje volně," zavrčel. „Nic pro svého syna neuděláš?"

Otec dál hřebelcoval koně. „Rudé oko je na takovou cestu příliš mladý, jak už jsem řekl..."

„Ale je můj, a tak na něm pojedu."

„Ne. Není samostatný a ještě nikdy nejel s koňmi Bairota a Deluma. Zapíchl bys mu trn do nervů."

„To mám jít pěšky?"

„Dám ti Ničitele, můj synu. Této noci se trochu proběhl a ještě má uzdu. Běž si posbírat věci, než příliš vychladne."

Karsa neřekl nic. Byl opravdu ohromený. Otočil se a vydal se k domu.

Synyg pověsil jeho tlumok na sloupek u vchodu, aby mu nenavlhl. Čerstvě naolejovaný meč z krvodřeva byl zavěšen vedle a na široké čepeli měl namalován urydský válečný znak. Karsa zbraň sundal a připjal si ji tak, že mu obouruční rukojeť ovinutá kůží vyčnívala nad levým ramenem. Tlumok pak přiváže Ničiteli na třmenový řemen a hodí si ho přes kolena.

Teblorský postroj neměl sedlo, jezdec se opíral do krátkých třmenů a seděl koni těsně za krkem. Mezi trofejemi z nížin byla i sedla, a když je dali na menší koně z nížin, byl jasně vidět posun váhy dozadu. Avšak pravý jezdecký kůň potřeboval mít bedra volná, aby mohl lépe kopat. Navíc válečník musel chránit krk a hlavu koně svým mečem a v případě potřeby i rukama s nátepníky.

Karsa se vrátil k čekajícímu otci.

„Bairot a Delum tě čekají u brodu," sdělil mu Synyg.

„Dayliss?"

Karsa otci neviděl do obličeje, hluše však odpověděl: „Dayliss vyslovila své požehnání Bairotovi, když ses vydal k Tvářím ve skále."

„Ona požehnala Bairotovi?"

„Ano."

„Zřejmě jsem ji špatně odhadl," poznamenal Karsa a najednou bojoval s neznámou křečí, z níž se mu stáhl hlas.

„To se stane snadno, vždyť je to žena."

„A ty, otče? Dáš mi ty své požehnání?"

Synyg Karsovi podal otěž a odvrátil se. „Už to udělal Pahlk. Spokoj se s tím."

„Pahlk není můj otec!"

Synyg zaváhal a zřejmě se zamyslel, pak řekl: „Ne, to není."

„Tak mi tedy požehnej!"

„Pro co ti mám požehnat, synu? Pro sedm bohů, kteří jsou falešní? Pro slávu, která je prázdná? Budu mít radost, když budeš zabíjet děti? Z trofejí, které si přivážeš k pasu? Můj otec Pahlk by pořád jen leštil své mládí, protože je v tomhle věku. Jak znělo jeho požehnání, Karso? Že překonáš jeho úspěch? Těžko. Zvaž dobře jeho slova. Možná zjistíš, že jemu posloužila víc než tobě."

„‚Já, Pahlk, Nálezce stezky, po níž půjdeš i ty, ti žehnám na tvé cestě.' Tak zněla jeho slova."

Synyg chvíli mlčel, a když promluvil, poznal Karsa z jeho hlasu, že se zachmuřeně usmívá. „Jak jsem pravil."

„Matka by mi byla požehnala," štěkl Karsa.

„To matky musejí. Ale srdce by měla těžké. Jdi už, synu. Tví společníci na tebe čekají."

Karsa se s vrčením vyhoupl hřebci na široký hřbet. Ničitel otočil hlavu k neznámému jezdci a zafrkal.

Synyg promluvil do šera. „Nerad vozí hněv. Uklidni se, synu."

„Válečný oř, který se bojí hněvu, není k ničemu. Ničitel se bude muset naučit, kdo na něm jezdí teď." S tím Karsa natáhl dozadu nohu a otěží koně obratně otočil. Pak ho dalším pohybem otěže pobídl do kroku.

Cestu do vesnice lemovaly čtyři krevní sloupky, každý za jednoho z Karsových obětovaných sourozenců. Na rozdíl od ostatních Synyg sloupky nijak neozdobil, jen na ně vyřezal značky se jmény svých tří synů a jedné dcery, kteří byli obětováni Tvářím ve skále po prolití krve, jež vydržela jen do prvního deště. Místo copů, ovíjejících jako člověk vysoké sloupky až k čelence z per svázaných střívky na vrcholku, tady omšelé dřevo obtáčely pouze liány a vršek byl pokálený od ptáků.

Karsa věděl, že památka jeho sourozenců si zaslouží víc, a rozhodl se, že ve chvíli útoku bude mít jejich jména na rtech, aby mohl zabíjet s jejich křikem ostře se nesoucím vzduchem. Až přijde ta chvíle, jeho hlas bude jejich hlasem. Příliš dlouho trpěli tím, jak je otec zanedbává.

Stezka se rozšířila a lemovaly ji staré pařezy a plazivý jalovec. V kouřovém oparu před sebou Karsa viděl jasnou záři ohňů v nízkých, tmavých domech kuželovitého tvaru. Poblíž jednoho domu čekali dva jezdci na koních. Třetí postava, opěšalá a zabalená v kožešinách, stála stranou. *Dayliss. Požehnala Bairotu Gildovi a teď ho přišla vyprovodit.*

Karsa k nim dojel pomalým klusem. On byl vůdce a dá jim to jasně najevo. Bairot a Delum nakonec čekali na něj, a kdo z nich tří odešel k Tvářím ve skále? Dayliss požehnala podřízenému. Choval se snad Karsa příliš povýšeně? Ne, takové bylo břemeno velitelů a ona to chápala. Nedávalo to smysl.

Zastavil Ničitele před nimi a mlčel.

Bairot z nich byl nejmohutnější, ač ne tak vysoký jako Karsa nebo Delum. Připomínal medvěda, což si už dávno uvědomil, a začal ho schválně napodobovat. Teď pohnul rameny, jako by si chtěl před jízdou uvolnit svaly, a zazubil se. „Smělý začátek, bratře," zabručel, „ukrást koně svému otci."

„Neukradl jsem ho, Bairote. Synyg mi dal Ničitele i své požehnání."

„Dnešní noc je zřejmě nocí zázraků. A vystoupil Urugal ze skály, aby tě políbil na čelo, Karso Orlongu?"

Dayliss si odfrkla.*Kdyby opravdu vstoupil do země smrtelníků, uviděl by před sebou stát jen jednoho z nás.*

Na Bairotův posměšek Karsa nereagoval a pomalu se vrátil pohledem k Dayliss. „Požehnala jsi Bairotovi?“

Přezíravě pokrčila rameny.

„Rmoutím se nad tvou ztrátou odvahy,“ pravil Karsa.

Rozzuřeně se mu podívala do očí.

Karsa se s úsměvem obrátil na Bairota a Deluma. „‚Hvězdy se otáčejí. Jeďme.‘“

Ale Bairot si ho nevšímal, a místo aby pronesl obřadní odpověď, zavrčel: „Není dobré vybíjet si zraněnou pýchu na ní. Dayliss se po našem návratu stane mou ženou. Udeřit ji je jako udeřit mě.“

Karsa se nepohnul. „Ale Bairote, já udeřím, kde se mi zlíbí,“ pronesl tiše. „Nedostatek odvahy se může šířit jako nákaza. Nepadlo na tebe její požehnání jako kletba? Já jsem vojevůdce. Vybízím tě, abys mě vyzval hned, než opustíme domov.“

Bairot nahrbil ramena a pomalu se předklonil. „Mou ruku nezadržuje nedostatek odvahy, Karso Orlongu,“ zachraptěl.

„To rád slyším. ‚Hvězdy se otáčejí. Jeďme.‘“

Bairot se nad tím přerušením zamračil a chtěl ještě něco dodat, ale zarazil se. Usmál se a zase se uvolnil. Podíval se na Dayliss a kývl, jako by potvrzoval nějaké tajemství, načež odříkal: „‚Hvězdy se otáčejí. Veď nás, vojevůdce, ke slávě.‘“

Delum, jenž vše mlčky s bezvýraznou tváří sledoval, nyní také promluvil. „‚Veď nás ke slávě, vojevůdce.‘“

S Karsou v čele projeli tři válečníci celou vesnicí. Stařešinové kmene měli proti výpravě námitky, a tak se nikdo nedíval, jak odjíždějí. Nicméně Karsa dobře věděl, že je nikdo nemůže přeslechnout, a věděl, že jednoho dne budou všichni litovat, že se nestali svědky ničeho víc než tlumeného dusotu kopyt. Přesto toužil i po dalších svědcích kromě Dayliss. Ani Pahlk se neobjevil.

A přece mám pocit, že nás sledují. Možná sedmička. Urugal, vyzdvižený až mezi hvězdy, vezoucí se na proudu kola, na nás shlíží. Slyš, Urugale! Já, Karsa Orlong, pro tebe zabiju tisíc dětí! Tisíc duší ti položím k nohám!

Opodál kníkal ze spánku pes, ale neprobudil se.

Na severní straně údolí, nad vesnicí, na samém kraji lesa stálo třiadvacet tichých svědků odjezdu Karsy Orlonga, Bairota Gilda a Deluma Thorda. V temnotě mezi širokolistými stromy byli jako duchové, nehybně čekali ještě dávno poté, co se jim trojice válečníků jedoucích na východ ztratila z dohledu.

Narodili se jako Urydové, pokrevní příbuzní Karsy, Bairota i Deluma. A Urydové je obětovali. Ve čtvrtém měsíci života byli odevzdáni Tvářím ve skále, za soumraku je na palouk položily jejich vlastní matky. Byli předloženi sedmičce a do východu slunce zmizeli. Všichni do jednoho byli věnováni nové matce.

Děti ’Siballe, tehdy i teď. ’Siballe Nenalezené, jediného božstva ze sedmičky, které nemělo vlastní kmen. A tak si jeden kmen vytvořila sama, tajný kmen odebraný ostatním šesti, a poučila je o jejich vlastních pokrevních svazcích – aby je spojila s jejich neobětovanými příbuznými. A také je poučila o jejich zvláštním úkolu, osudu, jenž bude patřit pouze a jenom jim.

Nazývala je svými Nalezenými a pod tímhle jménem se všichni navzájem znali, bylo to jméno jejich tajného kmene. Neviděni přebývali mezi svými příbuznými a nikdo v šesti kmenech neměl o jejich existenci nejmenší tušení. Věděli, že někteří snad mohou mít podezření, ale nic víc. Například tací jako Synyg, Karsův otec, jenž s památečními krevními sloupy zacházel s lhostejností, když už ne s otevřeným opovržením. Ti obvykle neznamenali skutečné nebezpečí. i když občas bylo třeba učinit i tvrdší opatření, jako tomu bylo s Karsovou matkou.

Třiadvacet Nalezených, kteří se vskrytu mezi stromy na úbočí hory stali svědky počátku válečnické výpravy, byli pokrevními bratry a sestrami Karsy, Bairota a Deluma, a přece pro ně byli cizí, třebaže v té chvíli na tom zřejmě nezáleželo.

„Jeden to dokáže.“ To řekl Bairotův nejstarší bratr.

Delumova sestra-dvojče pokrčila v odpověď rameny. „Budeme tady, až se vrátí.“

„To budeme.“

Další rys měli všichni Nalezení společný. ’Siballe své děti poznačila ošklivou jizvou – na levé straně obličeje jim od spánku po bradu servala kůži i svaly, čímž výrazně omezila jejich schopnost vyjadřovat se výrazem. Všichni tak zpola ustrnuli v úšklebku, jako by byli neustále vyděšení. Jistým zvláštním způsobem je to zároveň zbavilo i schopnosti modulovat hlas – nebo je možná ovlivnila ’Siballe svou monotónností.

A tak jim slova o naději zněla falešně, což stačilo na to, aby mluvčí umlkl.

Jeden to dokáže.

Snad.

Když se otevřely dveře, Synyg dál míchal dušené maso v kotlíku nad ohněm. Tiché sípění, šouravý krok, chrastění hole o práh.

„Požehnal jsi svému synovi?“

„Dal jsem mu Ničitele, otče.“

Pahlkovi se podařilo vložit do jediného slova pohrdání, znechucení i podezření. „Proč?“

Synyg se ani teď neobrátil, jen poslouchal, jak jeho otec pomalu míří k židli nejblíž u ohně. „Ničitel si zaslouží poslední bitvu a já vím, že mu ji nemůžu dát. Proto.“

„Jak jsem si myslel.“ Pahlk se se zachrčením posadil. „Bylo to kvůli koni, ne kvůli synovi.“

„Nemáš hlad?“ zeptal se ho Synyg.

„Tu nabídku neodmítnu.“

Synyg se hořce pousmál, natáhl se pro druhou misku a postavil ji vedle té svojí.

„Byl by strhl horu,“ zavrčel Pahlk, „aby viděl, jak vstáváš ze své slámy.“

„Co neudělá pro mě, otče, udělá pro tebe.“

„Je přesvědčený, že jedině největší možná sláva dosáhne toho, co je zapotřebí. Že smyje hanbu, kterou jsi způsobil ty, Synygu. Ty jsi zakrslý keř mezi dvěma vysokánskými stromy, dítětem na jedné a otcem na druhé straně. Proto se upnul na mě a natáhl ruku. Trápíš se a rozčiluješ se tam ve stínu mezi Karsou a mnou? Škoda že to byla vždy jen tvoje volba.“

Synyg naplnil obě misky a jednu podal otci. „Jizva po staré ráně už nebolí,“ poznamenal.

„Nic necítit není ctnost.“

Synyg se s úsměvem posadil na druhou židli. „Vyprávěj mi, otče, jako kdysi. O dnech následujících po tvém triumfu. Pověz mi znovu o dětech, které jsi zabil. O ženách, které jsi sťal. Povídej o hořících domech, o řevu dobytka a ovcí lapených v plamenech. Ty ohně znovu uvidím, rozdmýchané v tvých očích. Prohrábni popel, otče.“

„I když nyní mluvíš ty, synu, slyším jen tu prokletou ženu.“

„Jez, otče, jinak urazíš mě a můj dům.“

„Hned.“

„Vždycky jsi byl pozorný host.“

„Je to tak.“

Dál mlčeli, dokud nedojedli. Synyg odložil misku. Vstal, uchopil i Pahlkovu, a pak se náhle otočil a hodil ji do ohně.

Jeho otec vytřeštil oči.

Synyg se na něj zadíval. „Ani jeden z nás se Karsova návratu nedožije. Most mezi námi dvěma je pryč. Přijdeš-li ještě někdy k mým dveřím, otče, zabiju tě.“ Popadl Pahlka oběma rukama a zvedl ho ze židle. Odvlekl prskajícího dědka ke dveřím a bez cirátů ho vystrčil ven. Hůl hodil za ním.

Jeli po staré stezce vedoucí rovnoběžně s pohořím. Na cestě místy ležely napadané kameny, pozůstatky po sesuvu půdy, jenž strhl do údolí celé jedle a cedry, mezi nimiž nalezly vhodné prostředí keře a listnaté stromy, které jim nyní ztěžovaly jízdu. Na území Ratydů poputují ještě dva dny a tři noci.

Ze všech teblorských kmenů vedli Urydové nejvíc válek právě s Ratydy. Nájezdy a kruté vraždění opletly oba kmeny sítí nenávisti táhnoucí se celá staletí zpátky.

Projet jejích územím, aniž by si jich někdo všiml, neměl Karsa v úmyslu. Hodlal si pomstychtivou čepelí prosekat krvavou cestu skutečnými i vymyšlenými urážkami a nasbírat na své jméno pár desítek teblorských duší. Velmi dobře věděl, že oba válečníci za ním jsou přesvědčení, že pojedou nenápadně a budou se mít na pozoru. Nakonec, byli jenom tři.

Ale je s námi Urugal, je to jeho čas. Ohlásíme se jeho jménem a krví. Probudíme sršně v jejich hnízdě a Ratydové poznají jméno Karsy Orlonga a naučí se ho bát. Stejně jako po nich Sunydové.

Váleční koně opatrně překračovali uvolněné kameny z nedávného sesuvu. Minulou zimu napadlo hodně sněhu, víc, než Karsa pamatoval. Dávno předtím, než se Tváře ve skále probudily a ve snech a transu ohlásily stařešinům, že porazily staré teblorské duchy a nyní žádají poslušnost, dávno předtím, než sbírání nepřátelských duší začalo být hlavní touhou Teblorů, vládli zemi a jejímu lidu duchové, kteří byli kostmi kamenů, tělem země, vlasy a srstí lesa a palouků a jejich dech byl větrem každé roční doby. Zima vysoko v horách přicházela a odcházela v divokých bouřích, jak duchové zuřivě pokračovali ve své věčné válce mezi sebou. Léto a zima byly stejně nehybné a suché, avšak léto se projevovalo vyčerpáním, kdežto zima přicházela s ledově křehkým mírem. Teblorové proto v létě soucítili s duchy unavenými bitvou, zatímco zimu nenáviděli kvůli slabosti ascendovaných bojovníků, protože iluze míru byla bezcenná.

Z období jara zbývala jen dvacítka dní. Bouře ustupovaly, bylo jich méně a nebyly už tak zuřivé. Ačkoliv Tváře ve skále již dávno zničily staré duchy a běh ročních dob je zřejmě nezajímal, Karsa sebe a své dva válečníky považoval za zvěstovatele poslední bouře. Jejich krvodřevové meče budou mezi nicnetušícími Ratydy a Sunydy znít ozvěnou starého vzteku. Úsek sesuvu již měli za sebou. Stezka se stáčela do mělkého údolí, kde se do jasného odpoledního slunce otevírala větší louka.

Za Karsou promluvil Bairot. „Měli bychom se utábořit na druhé straně tohoto údolí, vojevůdce. Koně si potřebují odpočinout.“

„Odpočinout si možná potřebuje tvůj kůň, Bairote,“ opáčil Karsa. „Máš na kostech příliš mnoho nočních oslav. Tato cesta z tebe, jak věřím, znovu udělá válečníka. Tvá záda za poslední dobu poznala příliš mnoho slámy.“ *Když na tobě jezdila Dayliss.*

Bairot se v odpověď jen zasmál. „Můj kůň si taky potřebuje odpočinout, vojevůdce,“ zavolal Delum. „V tom údolíčku před námi se můžeme utábořit. Jsou tu králičí doupata, nastražím oka.“

Karsa pokrčil rameny. „Takže mě tíží dva řetězy. Válečný pokřik vašich žaludků mě ohlušil. Budiž tedy. Utábořím se.“

Nemohli zapálit oheň, takže králíky, které nachytal Delum, jedli syrové. Kdysi by to bylo nebezpečné, protože králíci často přenášeli nemoci, jež bylo možné zničit jen převařením a z nichž většina byla pro Teblory smrtelná. Ale po příchodu Tváří ve skále tyto choroby

vymizely. Pravda, stále je sužovalo šílenství, ale nemělo nic společného s tím, co snědli a vypili. Občas, jak vysvětlovali stařešinové, jsou břemena, která na ně klade sedmička, příliš těžká. Mysl musí být silná a síla pochází z víry. Pro slabocha, pro někoho, kdo pochybuje, se pravidla a obřady mohou stát klecí, vězením vedoucím k šílenství.

Seděli kolem malé jamky, již Delum vyhrabal pro králičí kosti, a během jídla toho moc nenamluvili. Obloha pomalu ztrácela barvu a hvězdy se začaly otáčet. V houstnoucím šeru Karsa poslouchal, jak Bairot vycucává králičí lebku. Vždycky dojídal poslední, protože nic nenechal, a zítra dokonce okouše tenkou vrstvu tuku pod kůží. Konečně odhodil prázdnou lebku do jamky a začal si olizovat prsty.

„Trochu jsem přemýšlel o naší výpravě," promluvil Delum. „Přes území Ratydů a Sunydů. Neměli bychom používat cesty na hřebenech ani se pohybovat na pozadí holých skal. Proto musíme zamířit dolů. Jenomže tak se dostaneme blíž k jejich táborům. Myslím, že odteď musíme cestovat v noci."

„Ještě lepší," přidal se Bairot, „je vykonat něco hrdinského. Obrátíme kameny kolem ohniště a ukradneme peří. Pár osamělých spících válečníků nám třeba dá své duše."

„Pokud se budeme přes den schovávat, neuvidíme kouř, který by nám prozradil, kde jsou tábory," poznamenal Karsa. „A v noci se vítr mění, takže nám nepomůže najít ohniště. Ratydové a Sunydové nejsou žádní hlupáci. Nezapalují ohně pod převisy ani u skal, takže nezahlédneme příhodný odraz světla na kameni. A naši koně také přes den líp vidí a jsou si jistější. Pojedeme ve dne."

Bairot i Delum chvíli mlčeli.

Pak si Bairot odkašlal. „Vyvoláme válku, Karso."

„Budeme jako lanydský šíp, co letí lesem a mění směr kolem haluzí, větví a kmenů. Budeme sbírat duše, Bairote, ve řvoucí bouři. Válka? Ano. Bojíš se války, Bairote Gilde?"

„Jsme jenom tři, vojevůdce," upozornil Delum.

„Ano, jsme Karsa Orlong, Bairot Gild a Delum Thord. Čelil jsem dvaceti čtyřem válečníkům a všechny jsem je zabil. V tanci nemám sobě rovného. Chcete to popřít? Dokonce i stařešinové promluvili s úctou. A ty, Delume, vidím u tvého boku pověšených osmnáct jazyků. Umíš číst stopy duchů a na dvacet kroků uslyšíš, když se převalí kamínek. Bairote, za časů, kdy jsi nosil jenom svaly – ty, Bairote, copak jsi holýma rukama nezlomil páteř tomu Burydovi? Nestrhl jsi k zemi válečného oře? Divokost v tobě jen dřímá a na naší cestě se opět probudí. Jiní tři... ano, ti by klouzali po temných, klikatých cestičkách a obraceli kameny, trhali peří a drtili ohryzky spícím nepřátelům. Jiným třem válečníkům by to ke slávě stačilo. Ale nám? Ne. Váš vojevůdce promluvil."

Bairot se zazubil na Deluma. „Podívejme se nahoru a pohleďme na kolo, Delume Thorde, protože nás čeká jen málo takových pohledů."

Karsa pomalu vstal. „Svého vojevůdce posloucháš, Bairote Gilde. Nepochybuješ o něm. Tvá slábnoucí odvaha nás může nakazit všechny. Věř ve vítězství, válečníku, nebo se hned teď vrať."

Bairot pokrčil rameny, lehl si a natáhl nohy. „Jsi velký vojevůdce, Karso Orlongu, ale naneštěstí nepoznáš vtip. Věřím, že opravdu najdeš slávu, kterou hledáš, a že my s Delumem budeme zářit jako menší měsíce, ale přesto budeme zářit. Nám to stačí. Můžeš o tom přestat pochybovat, vojevůdce. Jsme tady s tebou..."

„Pochybujete o mé moudrosti!"

„O moudrosti jsme se tu nebavili," odtušil Bairot. „Jsme válečníci, jak jsi řekl, Karso. A jsme mladí. Moudrost náleží starcům."

„Ano, starcům," vybuchl Karsa. „Stařešinům, kteří naší výpravě nechtěli požehnat!"

Bairot se zasmál. „To je naše pravda a my ji musíme nést, nezměněnou a hořkou v našich srdcích. Avšak po návratu, vojevůdce, zjistíme, že se ta pravda během naší nepřítomnosti změnila. Požehnání nám nakonec dají. Jen počkej a uvidíš."

Karsa vykulil oči. „Stařešinové budou *lhát*?"

„Ovšemže budou. A čekají, že my jejich novou pravdu přijmeme, což my uděláme, musíme, Karso Orlongu. Sláva našeho úspěchu musí sloužit k tomu, aby stmelila náš lid. Nechat si ji jen pro sebe by bylo nejen sobecké, ale i nebezpečné. Zamysli se nad tím, vojevůdce. Do vesnice se vrátíme s naším příběhem. Ano, bezpochyby budeme mít na podporu toho příběhu i několik trofejí, ale pokud se o slávu nepodělíme, stařešinové zajistí, aby náš příběh poznal jed pochyb."

„Pochyb?"

„Ano. Budou věřit, ale jenom pokud získají na naší slávě podíl. Budou nám věřit, ale jen tehdy, když my na oplátku budeme věřit jim, jejich pravdě o minulosti, o požehnání, které nám tehdy nedali a teď ano, o tom, jak se celá vesnice seřadila, když jsme odjížděli. Byli tam všichni, to budou tvrdit, a nakonec tomu sami začnou věřit, a budou mít tu scénu vtisknutou do mysli. Pořád tě to mate, Karso? Pokud ano, pak bychom neměli mluvit o moudrosti."

„Teblorové nehrají klamavé hry," zavrčel Karsa.

Bairot si ho chvíli prohlížel a kývl. „Nehrají."

Delum do jámy nahrnul hlínu a kamení. „Je čas jít spát," prohlásil a šel naposledy prohlédnout spoutané koně.

Karsa upíral pohled na Bairota. *Jeho mysl je jako lanydský šíp v lese, ale pomůže mu to, až vytasíme krvodřevové čepele a všude bude znít náš válečný pokřik? Takhle dopadneš, když se ti svaly změní ve špek a na zádech ti ulpívá sláma. Soubojem slovy nic nezískáš, Bairote Gilde, snad jen to, že ti jazyk neuschne tak rychle jako na opasku ratydského válečníka.*

„Nejmíň osm," šeptl Delum. „Možná s jedním chlapcem. Jsou tam opravdu dva ohně. Lovili šedého medvěda, který žije v jeskyních, a nesou s sebou trofej."

„Což znamená, že si o sobě myslí kdovíco," kývl Bairot. „To je dobře."

Karsa se na něj zamračil. „Proč?"

„Jde o rozpoložení nepřítele, vojevůdce. Budou mít pocit, že jsou nezranitelní, a proto budou neopatrní. Mají koně, Delume?"

„Ne. Šedí medvědi znají zvuk kopyt až příliš dobře. Pokud si na lov přivedli psy, žádný se nedožil návratu."

„Ještě lepší."

Sesedli a nyní se krčili na kraji lesa. Delum se vydal na obhlídku ratydského tábora. Při průchodu vysokou trávou mezi pařezy a křovím na svahu pod lesem nepohnul jediným stéblem či lístkem. Slunce stálo vysoko a vzduch byl suchý, horký a nehybný.

„Osm," zopakoval Bairot a zazubil se na Karsu. „A chlapec. Toho bychom měli dostat prvního."

Aby ti, kdo přežijí, poznali hanbu. On čeká, že prohrajeme.

„Nech ho mně," řekl Karsa. „Můj útok bude zuřivý a probiju se skrz tábor až na druhou stranu. Válečníci, kteří zůstanou na nohou, se všichni obrátí za mnou. A tehdy zaútočíte vy dva."

Delum zamrkal. „Ty po nás chceš, abychom zaútočili zezadu?"

„Tak vyrovnáme počty, ano. Potom budeme všichni bojovat muž proti muži."

„Budeš během svého útoku uhýbat a uskakovat?" zeptal se Bairot a oči se mu leskly.

„Ne, já udeřím."

„Zadrží tě, vojevůdce, a ty se na druhou stranu nedostaneš."

„Nenechám se zadržet, Bairote Gilde."

„Je jich devět."

„Tak se dívej, jak tančím."

„Proč nepoužijeme koně, vojevůdce?" chtěl vědět Delum.

„Mluvení už mě unavuje. Jděte za mnou, ale pomaleji."

Bairot s Delumem si vyměnili nečitelný pohled a Bairot pokrčil rameny. „Budeme tedy tvými svědky."

Karsa vytáhl krvodřevový meč a oběma rukama sevřel kůží ovinutý jílec. Dřevo na čepeli bylo tmavě rudé, téměř černé, a válečný znak v jejím dokonalém lesku jako by se vznášel na šířku prstu nad povrchem. Ostří vypadalo téměř průsvitné, jak krevolej vtíraný do vláken ztvrdl a nahradil dřevo. Nebyly na něm žádné vrypy ani zoubky, jen mělké vlnky, kde se poškození samo vyrovnalo, protože krevolej měl dobrou paměť a žádné vrypy nepřipouštěl. Karsa podržel zbraň před sebou a pak vyrazil trávou dolů a cestou zrychloval.

Dostal se na kančí stezku vedoucí do lesa, kterou mu Delum ukázal, přikrčil se, a aniž zpomalil, sklouzl po udusané hlíně. Široký, zúžený hrot meče jako by ho vedl, jako by si vytesával vlastní tichou, neomylnou cestu skrze stíny a paprsky světla. Postupně nabíral rychlost.

Uprostřed ratydského tábora tři z osmi dospělých válečníků dřepěli nad kusem medvědího masa, jež právě vybalili z jelenice. Další dva seděli opodál, zbraně měli položené přes stehna a vtírali do nich krevolej. Zbývající tři stáli pár kroků od ústí kančí stezky zabráni do hovoru. Chlapec byl na opačném konci.

Když Karsa vlétl na palouk, hnal se tryskem. Na vzdálenost sedmdesáti kroků nebo méně dokáže teblorský válečník udržet krok s cválajícím koněm. Jeho příchod byl náhlý. V jedné chvíli na palouku odpočívalo osm válečníků a chlapec, vzápětí letěly na zem vršky hlav dvou stojících válečníků, uťaté jediným vodorovným sekem. Než kosti s vlasy dopadly na zem, obličej třetího Ratyda byl pokryt krví a mozkem. Muž couvl a otočil se doleva, jen aby uviděl Karsův meč, právě když ho zasáhl pod bradu a zmizel mu z očí. Oči, stále ještě vytřeštěné, viděly, jak se zorné pole naklání, než je zastřela temnota. Karsa, stále v pohybu, vyskočil, aby se vyhnul válečníkově hlavě, jež se kutálela po trávě.

Ratydové, kteří olejovali meče, už byli na nohou a připravovali si zbraně. Rozdělili se, chtěli Karsu napadnout ze stran.

Karsa se zasmál, otočil se a vrazil mezi tři válečníky, kteří v zakrvácených rukou drželi jenom nože. Sklonil meč a sehnul se. Tři malé čepele si našly cíle a projely oděvem a kůží až do svalů. Rozběhnutý Karsa mezi nimi proletěl a nože vzal s sebou. V otočce prosekl dvě ruce a přes podpažní jamku vytrhl meč ramenem ven. Lopatka šla s mečem – zakřivená plochá kost purpurové barvy, protkaná žilkami a vazy a připojená k ještě se kroutící paži letící k obloze.

Kdosi se s vrčením vrhl Karsovi po nohou. Urydský vojevůdce se smál, když udeřil mečem dolů a rukojetí válečníkovi rozdrtil temeno hlavy. Ruce, které ho svíraly, odpadly. Zprava mu na krk zamířil meč. Karsa stále držel zbraň nablízko, a když se obě čepele srazily, hlasitě to zazvonilo.

Zaslechl za sebou blížící se kroky Ratydů a ucítil vzduch od čepele dopadající mu na levé rameno. Okamžitě se vrhl dolů a doprava. Sám otočil meč a při pádu natáhl ruce. Ostří se zvedlo a minulo protivníkův zuřivý sek shora, proťalo dvě silná zápěstí a skončilo v břiše, hrot projel pupkem a mezi žebry až nad kyčel, kde tělo opustil.

V pádu se Karsa ještě otáčel. Švih, který trochu zpomalilo nepřátelské tělo, znovu zrychlil. Ohnul ramena a sledoval čepel, když projela pod ním a pak na druhou stranu, načež prosvištěla nad zemí ve výšce, kde zasáhla kotník zbývajícího Ratyda. Poté Karsa dopadl pravým ramenem na zem. Překulil se, drže meč křížem přes tělo, a částečně odrazil sek shora – pravou kyčlí mu projela bolest, ale unikl tak z válečníkova dosahu. Muž ječel a neohrabaně ustupoval.

Karsa se znovu zvedl na nohy, ale zůstal přikrčený. Po noze mu stékala krev, pod pravou lopatkou, v levém boku a stehně ho píchaly nože, které ještě vězely v ranách.

Ocitl se před mládencem.

Nemohlo mu být víc než čtyřicet, ještě nedosáhl plné výšky a měl štíhlé údy, jak bylo obvyklé u nepřipravených. V očích měl děs.

Karsa mrkl a otočil se k jednonohému válečníkovi.

Ten ječel stále víc. Právě k němu dorazili Bairot s Delumem a přidali se ke hře. Usekli mu druhou nohu a obě ruce. Ratyd ležel na zemi mezi nimi, trhal sebou a na udupanou trávu stříkala jeho krev.

Karsa se ohlédl a neubránil se úsměvu. Mládenec prchal k lesu.

Bairot a Delum odsekávali zmítajícímu se ratydskému válečníkovi další kousky končetin. Vojevůdce věděl, že se na něj zlobí. Nic jim nenechal.

Nevšímal si jich ani jejich krutého zacházení s Ratydem a vytáhl si ze stehna nůž. V ráně se objevila krev, ale netryskala, což mu prozradilo, že nebyla zasažena žádná větší tepna či žíla. Další nůž mu sjel po žebrech a uvízl naplocho pod kůží a několika vrstvami svalů. Karsa vytáhl i ten a odhodil ho. Poslední nůž měl zabodnutý hluboko, navíc v zádech, kde na něj pořádně nedosáhl, a chvíli mu trvalo, než ho zkrvavenou rukou uchopil a vytáhl. Delší čepel by byla našla jeho srdce. Tohle nejspíš bude nejprotivnější ze tří nedůležitých zranění. Rána mečem do boku a přes zadek byla o něco vážnější. Bude si ji muset nechat pořádně zašít a jízda i chůze budou chvíli řádně bolet.

Zmrzačeného Ratyda umlčela buď ztráta krve, nebo smrtící rána, a v nastalém tichu za sebou Karsa uslyšel Bairotovy těžké kroky. Nový výkřik oznámil, že Delum vyřídil dalšího zraněného.

„Vojevůdce." Bairot měl v hlase vztek.

Karsa se pomalu otočil. „Bairote Gilde."

Mohutný válečník se mračil. „Nechal jsi chlapce utéct. Teď ho musíme chytit a to nebude snadné, protože je na svém území, ne na našem."

„On měl uniknout," opáčil Karsa.

Bairot se zachmuřil.

„Jsi chytrý," poukázal Karsa, „tak proč tě to tolik překvapuje?"

„Dostane se do své vesnice."

„Ano."

„A bude vyprávět o útoku. Tři urydští válečníci. Vztek a zběsilé přípravy." Kývl a pak pokračoval: „Lovci se vydají za námi, třemi urydskými válečníky. Kteří jdou pěšky. Chlapec si tím bude jistý. Kdyby byli měli Urydové koně, byli by je použili, jak jinak. Tři proti osmi, udělat něco jiného by bylo šílenství. A tak se lovci utvrdí v tom, co hledají, uváznou uvnitř vlastního myšlení. Tři urydští válečníci a bez koní."

Připojil se k nim Delum a bezvýrazně hleděl na Karsu.

Karsa řekl: „Delum Thord promluví."

„Promluvím, vojevůdce. Vložil jsi tomu chlapci do hlavy obraz. Zatvrdne tam a jeho barvy nevyblednou, nýbrž zjasní. Ozvěna křiku bude v jeho hlavě znít stále hlasitěji. Známé tváře zamrzlé ve věčné bolesti. Ten chlapec, Karso Orlongu, dospěje. A nespokojí se s posloucháním, on bude vůdcem. *Musí.* A jeho nelítostnosti, lesklému dřevu jeho vůle, oleji jeho touhy se nikdo nepostaví. Karso Orlongu, stvořil jsi Urydům nepřítele. Nepřítele, vedle něhož všichni, které jsme dosud poznali, blednou."

„Jednou," prohlásil Karsa, „přede mnou ten ratydský vojevůdce poklekne. To přísahám, tady a na krev jeho příbuzných tak přísahám."

Náhle jako by se ochladilo. Nad paloukem se rozhostilo ticho, jenom bzučely mouchy. Delum měl vytřeštěné oči a tvářil se vyděšeně.

Bairot se odvrátil. „Ta přísaha tě zničí, Karso Orlongu. Žádný Ratyd nepoklekne před Urydem. Leda bys jeho neživou mrtvolu opřel o pařez. Usiluješ o nemožné. To je cesta k šílenství."

„Jedna přísaha z mnoha, které jsem složil," odsekl Karsa. „A každou dodržím. Buď svědkem, opováží-li se."

Bairot, prohlížející si kožešinu šedého medvěda a lebku zbavenou měkkých tkání – ratydské trofeje –, se ohlédl na Karsu. „Máme na vybranou?"

„Dokud dýcháte, zní odpověď ne, Bairote Gilde."

„Připomeň mi, abych ti to jednou pověděl, Karso Orlongu."

„Co mi povíš?"

„Jaký život máme my ve tvém stínu."

Delum přistoupil blíž ke Karsovi. „Tvoje rány potřebují ošetřit, vojevůdce."

„Ano, ale teď jenom tu ránu po meči. Musíme se vrátit ke koním a vyjet."

„Jako lanydský šíp."

„Ano, právě tak, Delume Thorde."

„Karso Orlongu, posbírám tvoje trofeje," zavolal Bairot.

„Děkuju, Bairote Gilde. Vezmeme i tu kožešinu a lebku. Můžete si je s Delumem nechat."

Delum se obrátil na Bairota. „Vezmi si je, bratře. Šedá kožešina ti sluší víc než mně."

Bairot kývnutím poděkoval a ukázal na rozsekaného válečníka. „Jeho uši a jazyk jsou tvoje, Delume Thorde."

„Tedy jsme dohodnuti."

Mezi Teblory chovali Ratydové nejméně koní, třebaže měli dostatek palouků, kudy mohl Karsa se svými společníky projet. Na jedné mýtině narazili na dospělého a dva chlapce pečující o šest ořů. Vyrazili proti nim, mávali čepelemi a zastavili se, jen aby posbírali trofeje a pochytali koně. Každý pak vedl dva volné. Hodinu před setměním se stezka rozvětvila a oni ujeli třicet kroků po její spodní větvi, kde

potom ratydské koně pustili a odehnali je. Nato přehodili krátký provaz kolem krku svým koním a taháním je přiměli couvat až k rozcestí, odkud se vydali po horní cestě. Po padesáti krocích Delum sesedl a vrátil se, aby zakryl jejich stopy.

Když uhnuli ze stezky a našli si malý palouček, na němž se mohli utábořit, na obloze se právě začalo objevovat kolo. Bairot nařezal plátky medvědiny a všichni se najedli. Delum pak opatřil koně a vytřel je vlhkým mechem. Zvířata byla unavená, takže je nechal nespoutaná, aby si mohla protáhnout krky.

Karsa si prohlédl své rány. Už se mu pomalu zatahovaly. Tak to u Teblorů chodilo. Spokojeně si vzal lahvici s krevolejem a začal jej vtírat do svého meče. Delum se vrátil a s Bairotem se taky pustili do opravy zbraní.

„Zítra," prohlásil Karsa, „opustíme tuto stezku."

„Sjedeme dolů do údolí na širší a pohodlnější?" zeptal se Bairot.

„Pokud si pospíšíme, můžeme projet územím Ratydů za jediný den," navrhoval Delum.

„Ne, odvedeme koně výš do hor na kozí a ovčí stezky," odpověděl Karsa. „Celé dopoledne pojedeme zpátky a pak znovu sestoupíme do údolí. Když po naší stopě vyrazí lovci, Bairote Gilde, kdo zůstane ve vesnici?"

Hromotluk si přitáhl k tělu nový plášť z medvědí kožešiny, než odpověděl. „Chlapci. Ženy. Starci a mrzáci."

„Psi?"

„Ne, ty si vezmou lovci s sebou. My tedy, vojevůdce, zaútočíme na vesnici."

Delum se zhluboka nadechl a pomalu vzduch vypouštěl. „Karso Orlongu, vesnice našich obětí tady není jediná. Jenom v tom prvním údolí jsou nejméně tři další. Zpráva se roznese. Všichni válečníci si připraví své meče. Vypustí psy a pošlou je do lesa. Válečníci nás možná nenajdou, ale psi ano."

„A pak nás čekají další tři údolí," zavrčel Bairot.

„Malá," poukázal Karsa. „A my je překročíme na jižním konci, den či víc rychlé jízdy od severního konce a srdce ratydského území."

„Vyvoláme tak obrovský vztek, vojevůdce, že nás budou pronásledovat až do údolí Sunydů," namítl Delum.

Karsa otočil čepel položenou na stehnech, aby mohl natřít druhou stranu. „V to doufám, Delume Thorde. Odpověz mi na tohle, kdy naposledy viděli Sunydové nějakého Uryda?"

„Tvého děda," odpověděl Bairot.

Karsa kývl. „A my známe ratydský válečný pokřik, že?"

„Chceš začít válku mezi Ratydy a Sunydy?"

„Ano, Bairote."

Válečník pomalu zavrtěl hlavou. „Ještě jsme neskončili s Ratydy, Karso Orlongu. Plánuješ příliš daleko dopředu, vojevůdce."

„Buď svědkem toho, co přijde, Bairote Gilde."

Bairot zvedl medvědí lebku. Spodní čelist ještě visela na vazivu a on ji utrhl a zahodil. Z tlumoku vyndal kožené řemínky a začal pevně ovíjet lícní kosti, přičemž dlouhé konce nechával volně viset.

Karsa ho zvědavě pozoroval. Lebka byla příliš těžká na to, aby ji dokonce i Bairot mohl nosit jako přílbu. Navíc by musel odlomit kost na spodině lebeční, kde byla v místě, kudy procházela mícha, nejtlustší.

Delum vstal. „Půjdu spát," oznámil jim a odešel.

„Karso Orlongu, nemáš volné řemeny?" zeptal se Bairot.

„Klidně si je vezmi," odvětil Karsa a také se zvedl. „Tuto noc se vyspi, Bairote Gilde."

„Vyspím."

V první hodině světla zaslechli zdola, ze zalesněného údolí psy. Štěkot utichl, jen co se vrátili po horské stezce. Slunce měli přímo nad hlavou, když Delum našel klikatou cestičku vedoucí dolů. Vydali se po ní.

V polovině odpoledne narazili na mýtiny plné pařezů a ucítili kouř z vesnice. Delum sesedl a vyrazil na výzvědy.

Zakrátko se vrátil. „Jak jsi předpokládal, vojevůdce. Viděl jsem jedenáct starců, třikrát tolik žen a třináct chlapců, velice mladých chlapců. Ti starší budou asi s lovci. Žádní koně. Žádní psi." Nasedl zase na koně.

Urydští válečníci si připravili meče. Vytáhli lahvice a pár kapek krevoleje cákli do nozder svých ořů. Ti otočili hlavu a napjali svaly.

„Já mám pravý bok," prohlásil Bairot.

„A já střed," oznámil Karsa.

„Já tedy budu nalevo," dodal Delum a zamračil se. „Utečou před tebou, vojevůdce."

„Dneska jsem ve velkorysé náladě, Delume Thorde. Tato vesnice přinese slávu tobě a Bairotovi. Zajistěte, ať nikdo neunikne do strany."

„Nikdo neunikne."

„A pokud se některá z žen pokusí zapálit dům, aby přilákala lovce zpátky, zabijte ji."

„Žádná nebude tak hloupá," namítl Bairot. „Když se nebudou vzpírat, obdrží naše semeno, ale zůstanou naživu."

Sundali koním otěže a ovinuli si je kolem pasu. Posunuli se koním blíž ke krku a zvedli kolena.

Karsa prostrčil ruku řemenem meče a zatočil zbraní ve vzduchu, aby se řemen napjal. Ostatní udělali totéž. Ničitel se třásl.

„Veď nás, vojevůdce," požádal Delum.

Lehký tlak kolen, a Ničitel vyrazil, třetím krokem naklusal a pomalu přeběhl pařezovou mýtinu. Zahnuli trochu doleva a dostali se na hlavní cestu. Tam Karsa zvedl meč tak, aby ho jeho oř viděl. Ten nacválal.

Sedm dlouhých skoků a byli ve vsi. Karsovi společníci se rozdělili a zajeli za domy, takže Karsovi zůstala hlavní ulice. Viděl před sebou Ratydy, obraceli hlavy. Zazněl výkřik. Děti se rozprchly.

Karsa se rozmáchl mečem a snadno proťal mladou kost. Ohlédl se doprava a Ničitel změnil směr, přičemž do země zadupal jednoho starce. Hnali se dál, pronásledovali a zabíjeli. Za domy a jámami na odpadky se rozezněl jekot.

Karsa dojel na konec vesnice. Zahlédl jakéhosi chlapce, jak se žene k lesu, a pustil se za ním. Chlapec držel cvičný meč. Když zaslechl hlasitý dusot rychle se blížícího Ničitele, zastavil a otočil se, poněvadž bezpečí lesa bylo ještě daleko.

Karsa prosekl cvičný meč i krk. Ničitel do bezhlavého těla vrazil, až odletělo.

Takhle jsem přišel o bratrance. Přejel ho jeden Ratyd. Sebral mu uši a jazyk. Tělo pověsil za nohu na strom a hlavu opřel pod ním, umazanou od výkalů. Na ten čin jsem teď odpověděl. Odpověděl.

Ničitel zpomalil a otočil se.

Karsa se ohlédl k vesnici. Bairot a Delum vykonali svůj díl vraždění a nyní hnali ženy na mýtinu kolem vesnického ohniště.

Ničitel Karsu klusem odnesl zpátky mezi domy.

„Náčelníkova patří mně," prohlásil vojevůdce.

Bairot i Delum kývli. Z toho, jak snadno se této výsady vzdali, Karsa poznal, že jsou rozradovaní. Bairot se obrátil k ženám a máchl mečem. Jedna hezká žena středního věku vystoupila a za ní její mladší verze – holka asi v Daylissině věku. Obě si Karsu prohlížely stejně pozorně jako on je.

„Bairote Gilde a Delume Thorde, vyberte si první z ostatních. Já budu na stráži."

Oba válečníci se zakřenili, sesedli a vrhli se mezi ženy, aby si vybrali. Svou kořist si pak za ruku odvedli každý do jiné chýše. Karsa to sledoval se zdviženým obočím.

„Jejich válečníci, ať otcové, nebo druhové, nebudou mít z takové dychtivosti radost," poznamenal. *Urydské ženy by ne–*

„Nikdy se to nedozvědí, vojevůdce," odpověděla náčelníkova žena, „pokud jim to vy neřeknete, ale jak je to pravděpodobné? Než vás zabijí, nedají vám čas na posměšky." Popošla blíž, aby mu viděla do obličeje. „Á, už to chápu. Ty jsi věřil, že urydské ženy jsou jiné, a zrovna ti došlo, že to byla lež. Všichni muži jsou hlupáci, ale ty jsi teď možná o něco menší hlupák, když se ti do srdce vkrádá pravda. Jak se jmenuješ, vojevůdce?"

„Moc mluvíš," zavrčel Karsa a narovnal se. „Jsem Karsa Orlong, vnuk Pahlkův –"

„Pahlkův?"

„Ano." Karsa se zakřenil. „Vidím, že se na něj pamatuješ."

„Byla jsem tehdy malá, ale ano, je mezi námi znám."

„Ještě žije a klidně spí i přes kletby, které jste na jeho jméno naložili."

Zasmála se. „Kletby? Žádné nejsou. Pahlk sklonil hlavu a prosil, abychom ho nechali projít přes naše území –"

„Lžeš!"

Chvíli si ho prohlížela, pak pokrčila rameny. „Jak pravíš."

Jedna žena v domě vykřikla, ale spíš rozkoší než bolestí.

Náčelníkova žena otočila hlavu. „Kolik z nás přijme vaše semeno, vojevůdce?"

Karsa se uvolnil. „Všechny. Na každého jedenáct."

„A kolik dní to potrvá? Nechcete taky, abychom vám vařily?"

„Dní? Uvažuješ jako stará baba. Jsme mladí. A bude-li to potřeba, máme krevolej."

Žena vytřeštila oči. Ostatní za ní si začaly mumlat, ale ona se otočila na patě a pohledem je umlčela, načež se znovu podívala na Karsu. „Tys ještě nikdy krevolej takhle nepoužil, viď? Je to pravda, pocítíš ve slabinách oheň. A budeš tvrdý i po několik následujících dní. Jenomže, vojevůdce, ty nevíš, co to udělá s každou z nás žen. Já to vím, protože jsem kdysi také byla mladá a hloupá. Dokonce ani jeho síla nezachránila mého manžela před tím, abych mu nezaryla zuby do hrdla, a ty jizvy nosí dodnes. A je toho víc. To, co vám nevydrží ani týden, nás moří celé měsíce."

„A tak," opáčil Karsa. „pokud vaše muže nezabijeme my, uděláte to po jejich návratu vy. To mě těší."

„Vy tři nepřežijete noc."

„Bude zajímavé zjistit," usmál se Karsa, „kdo z nás tří to bude potřebovat nejdřív, co myslíš?" Oslovil všechny ženy. „Radím vám, aby byla každá z vás ochotná, takže nebude první, která nás zklame."

Objevil se Bairot a kývl na Karsu. Náčelníkova žena si povzdechla a ukázala své dceři, že má jít.

„Ne," odmítl Karsa.

Žena se zmateně zarazila. „Ale... copak od ní nechceš dítě? Tvá první dostane nejvíc semene –"

„To je pravda. Ty už snad nemůžeš mít děti?"

Po dlouhém mlčení zavrtěla hlavou. „Karso Orlongu, co to na sebe přivoláváš?" zašeptala. „Můj manžel tě prokleje, spálí krev na kamenných rtech samotné Imrot."

„Ano, to je pravděpodobné." Karsa sesedl a přistoupil k ní. „Teď mě odveď do svého domu."

Couvla. „Do domu mého manžela? Vojevůdce – ne, prosím, vyberme si jiný –"

„Dům tvého manžela," zavrčel Karsa. „Už jsem domluvil a ty taky."

Hodinu před setměním si Karsa vedl do domu poslední ze své kořisti – náčelníkovu dceru. Ani on, ani Bairot, ani Delum krevolej nepotřebovali, což byl podle Bairota důkaz urydské zdatnosti, třebaže Karsa usoudil, že skutečná čest náleží zápalu a zoufalé vynalézavosti ratydských žen, a i pak bylo několik posledních pro každého válečníka velmi různých.

Když mladou ženu dovlekl do tmavého domu s vyhasínajícím ohništěm, zavřel dveře na závoru. Ona se k němu obrátila a zvláštně zvedla hlavu.

„Matka říkala, že jsi byl překvapivě jemný."

Zadíval se na ni. *Je jako Dayliss, a přece není. Není v ní žádná temnota. Je tu... rozdíl.* „Svlékni se."

Rychle ze sebe shodila koženou halenu. „Kdybych byla první, Karso Orlongu, byla bych udělala domov pro tvé semeno. Takový je den na mém kole času."

„Byla bys hrdá?"

Zarazila se a polekaně se na něj podívala, pak zavrtěla hlavou. „Zabili jste všechny děti a všechny starce. Potrvá staletí, než se vesnice vzpamatuje, a možná se už nevzpamatuje, protože až se válečníci vrátí, mohou se v hněvu obrátit proti sobě a možná i proti nám ženám – pokud uniknete."

„Unikneme? Lehni si tam, kde ležela tvá matka. Karsu Orlonga nezajímá útěk." Postavil se nad ni. „Vaši válečníci se nevrátí. Život v této vesnici skončil, a v mnoha z vás bude semeno Urydů. Jděte všechny žít k mému lidu. A ty a tvá matka jděte do vesnice, kde jsem se narodil. Čekejte tam na mě. Vychovejte své děti, moje děti, jako Urydy."

„Vedeš smělé řeči, Karso Orlongu."

Začal si sundávat kůže.

„Vidím, že to nejsou jen řeči," poznamenala. „Krevolej tedy nebude zapotřebí."

„Krevolej si my dva, ty a já, schováme pro můj návrat."

Pohlédla na něj očima doširoka otevřenýma a položila se, když se nad ní sklonil. Tichým hláskem se zeptala: „Nechceš ani znát moje jméno?"

„Ne," zavrčel. „Budu ti říkat Dayliss."

A neviděl hanbu, která zabarvila její mladou, krásnou tvář. Ani nevycítil temnotu, s níž se jí jeho slova zaryla do duše.

V ní, stejně jako v její matce, si semeno Karsy Orlonga našlo svůj domov.

Z hor sestoupila pozdní bouře a spolkla hvězdy. Vrcholky stromů se zmítaly ve vichru, který však neklesl až dolů a jen řval ve výšce, takže mezi spodními větvemi vládl zvláštní klid. Blýskalo se, ale hromu trvalo dlouho, než dorazil.

Jeli ještě hodinu po setmění, pak si našli staré tábořiště u cesty, které opustili lovci. Ratydští válečníci byli ve svém vzteku neopatrní, zanechávali po sobě příliš mnoho stop. Delum usoudil, že v tomto oddíle je dvanáct dospělých a čtyři chlapci na koních, asi třetina mužů z vesnice. Psi už vyrazili ve smečkách sami a skupinu, kterou Urydové nyní pronásledovali, žádní nedoprovázeli.

Karsa měl radost. Sršni vyletěli z hnízda a letěli naslepo.

Znovu se najedli zamřelé medvědiny, pak Bairot vybalil medvědí lebku a začal na ni navíjet další řemeny, tentokrát kolem čenichu, a pevně je napínal mezi zuby. Konce nechával volné na půldruhé délky paže. Karsa pochopil, co vytváří. Na takovou zbraň byly zapotřebí dvě nebo tři vlčí lebky – jenom muž Bairotovy síly a váhy by ji dokázal zvládnout, když byla vyrobená z lebky šedého medvěda. „Bairote Gilde, to, co vyrábíš, se stane jasným vláknem v legendě, kterou tkáme."

Hromotluk zabručel. „Mně na legendách nesejde, vojevůdce. Ale brzy budeme čelit Ratydům na ořích."

Karsa se usmál do tmy a neodpověděl.

Zdola zavál vlahý větřík.

Delum náhle zvedl hlavu a tiše vstal. „Cítím vlhkou srst," poznamenal.

Zatím nepršelo.

Karsa si sňal meč a položil ho na zem. „Bairote, ty zůstaň tady," zašeptal. „Delume, vezmi své párové nože – meč tu nechej." Vstal a kývl. „Jdi!"

„Vojevůdce," zamumlal Delum. „Je to smečka, kterou bouře vyhnala z hor. Necítí nás, ale mají bystré uši."

„Nemyslíš si, že by začali výt, kdyby nás uslyšeli?" zeptal se Karsa.

Bairot frkl. „Delume, v tomhle řevu neslyšeli nic."

Ale Delum zavrtěl hlavou. „Jsou vysoké zvuky a nízké zvuky, Bairote Gilde, a každý putuje po vlastním proudu." Otočil se ke Karsovi. „Na tvou otázku, vojevůdce, odpovídám: možná ne, pokud si nebudou jistí, jestli jsme Urydové, nebo Ratydové."

Karsa se zazubil. „Ještě lepší. Zaveď mě k nim, Delume Thorde. Dlouho jsem problém těch ratydských vypuštěných psů zvažoval. Zaveď mě k nim a vrhací nože měj připravené."

Ničitel a druzí dva oři se během hovoru tiše připojili k válečníkům a teď se všichni tři dívali nahoru do kopce, uši nastražené.

Po chvilce váhání pokrčil Delum rameny, přikrčil se a vyrazil do lesa. Karsa šel za ním.

Svah začal být po několika krocích příkrý a cestu jim ztěžovaly i popadané stromy, ale díky polštářům vlhkého mechu se oba tebloršti válečníci pohybovali zcela neslyšně. Dorazili na plošší římsu, asi patnáct kroků dlouhou a deset širokou, s vysokým, rozpukaným útesem na druhé straně. O skálu se opíralo několik uschlých stromů. Delum si útes prohlédl a chtěl se vydat se k úzké rozsedlině plné hlíny na levé straně skály, kudy chodívala zvěř.

Karsa ho zarazil a naklonil se blíž. „Jak jsou blízko?"

„Padesát úderů srdce. Ještě máme čas vylézt –“

„Ne. Zůstaneme tady. Postav se na tu římsu napravo a připrav si nože.“

Delum ho se zmateným výrazem poslechl. Římsa byla asi v polovině skály. Ve chvilce byl na místě.

Karsa došel ke zvířecí stezce. Shora sem spadla borovice a zůstala ležet vedle stezky. Karsa do kmene strčil nohou. Dřevo ještě nebylo ztrouchnivělé. Rychle vylezl nahoru, rozkročil se na větvi a otočil se čelem k římse, takže kmen a útes měl za zády a stezku nalevo.

Čekal. Deluma by viděl, jen kdyby se předklonil, což by mohlo uvolnit kmen a on by spadl, přičemž by nadělal spoustu hluku a nejspíš by si ublížil. Bude muset věřit, že až přijde vhodná chvíle, Delum, ať je kdekoliv, bude jednat.

Po stezce se začaly sypat kamínky. Psi sestupovali.

Karsa pomalu nasál vzduch a zadržel dech.

Vůdce smečky nepůjde první. Nejspíš bude až druhý nebo třetí za zvědem.

První pes proběhl kolem Karsy, jen se kamení, klacíky a hlína sypaly, a zastavil se až teprve na římse, kde zavětřil. Se zježenou srstí se vydal na její okraj.

Po stezce se přihrnul další pes, větší, takže se s ním sesouvalo víc kamení. Karsa spatřil jeho zjizvenou hlavu a poznal, že našel vůdce smečky.

Zvíře dorazilo na rovinku, právě když se zvěd začal otáčet.

Karsa skočil.

Chytil vůdce pod krkem a strhl ho na zem, otočil ho na záda, levou rukou mu stiskl hrdlo a pravou popadl jeho přední tlapy těsně nad kloubem.

Pes byl vzteky bez sebe a zmítal sebou, ale Karsa ho držel pevně.

Po stezce se skutáleli další psi a poplašeně se rozestupovali.

Vůdcovo vrčení se změnilo ve skučení.

Karsovi se do ruky zaťaly ostré zuby, ale jemu se podařilo posunout stisk výš, až těsně pod bradu. Zvíře se kroutilo, ale už prohrálo a oba zápasníci to věděli.

Stejně jako zbytek smečky.

Karsa se zadíval na psy kolem sebe. Když zvedl hlavu, všichni couvli – až na jednoho. Mohutný mladý samec se přikrčil a kradl se blíž. Vzápětí ho zasáhly dva Delumovy nože, jeden do hrdla a druhý za pravou lopatku. Pes zachroptěl a zhroutil se na zem, kde znehybněl. Zbytek smečky couvl ještě dál.

Vůdce pod Karsou se také přestal hýbat. Válečník vycenil zuby, klekl si a přiložil tvář k jeho čelisti. Pak mu pošeptal do ucha: „Slyšel jsi ten křik smrti, příteli? To byl tvůj vyzyvatel. Mělo by tě to potěšit, co? Ty a tvoje smečka teď patříte mně.“

Mluvil na psa tichým, uklidňujícím hlasem a pomalu uvolňoval sevření na krku. Po chvíli se narovnal, posunul se na stranu a pustil i tlapy.

Zvíře se vyškrábalo na nohy.

Karsa vstal a potěšilo ho, když stáhlo ocas mezi nohy.

Na římsu vyšplhal Delum. „Vojevůdce,“ pravil, když přišel blíž, „jsem svědkem.“ Vzal si zpátky nože.

„Delume Thorde, jsi svědkem i účastníkem, protože jsem viděl tvé nože a byly dobře načasované.“

„Vůdcův soupeř uviděl svou příležitost.“

„A ty jsi to pochopil.“

„Teď máme smečku, která bude bojovat za nás.“

„Ano, Delume Thorde.“

„Půjdu napřed za Bairotem. Bude třeba uklidnit koně.“

„Dám ti chvíli.“

Na kraji římsy se Delum zastavil a ohlédl se. „Už se Ratydů nebojím, Karso Orlongu. Ani Sunydů. Nyní již věřím, že Urugal na této cestě kráčí po tvém boku.“

„Tedy věz tohle, Delume Thorde. Nespokojím se s tím, být nejlepším bojovníkem Urydů. Jednoho dne přede mnou pokleknou všichni Teblorové. Tato naše výprava do cizích zemí je jenom výzvědná cesta mezi nepřátele, jimž budeme jednoho dne čelit. Náš lid spal příliš dlouho.“

„Karso Orlongu, nepochybuji o tobě.“

Karsa se chladně usmál. „A přece tomu tak nebylo vždy.“

Na to Delum jen pokrčil rameny a rozběhl se z kopce.

Karsa si prohlédl pokousané zápěstí, podíval se na psa a zasmál se. „Ochutnalo jsi mou krev, zvíře. Teď Urugal běží, aby stiskl tvé srdce, a tak jsme spojeni, ty a já. Pojď, kráčej po mém boku. Dávám ti jméno Hryz.“

Ve smečce bylo jedenáct dospělých psů a tři ještě ne zcela dorostlí. Zařadili se za Karsu a Hryza. Padlého druha nechali jako nezpochybnitelného vládce římsy pod útesem. Dokud nepřiletěly mouchy.

Kolem půlnoci tři urydští válečníci a jejich smečka sestoupili do prostředního ze tří malých údolí táhnoucích se jihovýchodním směrem přes území Ratydů. Lovci, které sledovali, si zřejmě začínali zoufat, že urazili takovou dálku. Bylo také zřejmé, že se vyhýbají ostatním vesnicím v oblasti. Jejich nezdar se měnil v hanbu, která je pronásledovala.

Karsa byl mírně zklamaný, ale uklidňoval se tím, že příběh o jejich činech se bude stejně šířit dál natolik, aby jejich pouť přes ratydské území získala na nebezpečí a na zajímavosti.

Delum soudil, že lovci před nimi mají náskok jen asi třetinu dne. Zpomalili a zřejmě vysílali zvědy, aby našli jejich stopu, která zatím neexistovala. Karsa si však ještě nedovolil radovat se, nakonec z ratydské vesnice vyrazily ještě další dva oddíly a ty nejspíš putovaly pěšky a postupovaly opatrně, takže po jejich kradmém průchodu zůstalo jen málo stop. A ti mohli na stopu Urydů narazit každou chvíli.

Smečka se držela proti větru a klusala vedle koní. Když Bairot uslyšel Delumovo vyprávění o Karsových skutcích, jenom zakroutil hlavou. O Karsových záměrech Delum kupodivu pomlčel.

Dorazili do údolí, kde mezi břízami, černými smrky, osikami a olšemi ležely rozvalené balvany. Mechem a tlejícími pařezy prosakovala voda z řeky, která tudy kdysi tekla, a vytvářela černé tůně, jejichž dno bylo v nedohlednu. Mnoho dalších tůní bylo skryto mezi balvany a pod spadanými stromy. Cestou do lesa museli zpomalit, aby do nějaké nespadli.

Zakrátko dorazili k prvnímu dřevěnému chodníku, který Ratydové kdysi dávno postavili na téhle straně údolí a dosud jej udržovali, byť ne příliš usilovně. Rašící tráva prozrazovala, že chodník není používán často, ale směr se Urydům hodil, a tak sesedli a vedli koně po něm.

Dřevo pod spojenou váhou koní, Teblorů a psů vrzalo a houpalo se.

„Měli bychom se rozestoupit a jít pěšky," radil Bairot.

Karsa si dřepl a prohlížel hrubě otesané klády. „Dřevo je v pořádku," poznamenal.

„Ale kůly sedí v bahně, vojevůdce."

„Ne v bahně, Bairote Gilde. V rašelině."

„Karsa Orlong má pravdu," ozval se Delum a znovu se vyhoupl na svého oře. „Chodník se možná kymácí, ale křížové podpěry zabrání tomu, aby se otočil. Pojedeme prostředkem jeden po druhém."

„Nemá smysl jet po této vyvýšené cestě, když se budeme plazit jako hlemýždi," namítl Karsa.

„Nebezpečí, vojevůdce, spočívá v tom, že jsme mnohem víc vidět."

„Tak bychom si tedy měli pospíšit."

Bairot se zazubil. „Jak říkáš, Karso Orlongu."

S Delumem v čele pomalu klusali prostředkem chodníku. Smečka je následovala. Po obou stranách chodník lemovaly odumřelé břízy, které sahaly jezdcům do výšky očí. Jejich bezlisté, zčernalé větve byly obalené hnízdy housenek. Živé stromy – osiky, olše a jilmy s třepetajícím se baldachýnem matně zeleného listoví jim dosahovaly stěží po prsa. V dálce se rýsovaly vyšší černé smrky. Většina z nich se zdála být mrtvá nebo umírající.

„Stará řeka se vrací," prohlásil Delum. „Tenhle les se pomalu utápí."

Karsa zabručel. „Údolí vede do dalších a všechny míří k severu, až k Burydské trhlině. Mezi teblorskými stařešiny, kteří se tam před šedesáti lety sešli, byl i Pahlk. Ledová řeka vyplňující trhlinu náhle zahynula a začala tát."

Za Karsou promluvil Bairot. „Nikdy jsme se nedozvěděli, co stařešinové všech kmenů tam nahoře objevili, ani jestli našli to, co hledali."

„Nevím o tom, že by hledali něco určitého," zahučel Delum. „Smrt ledové řeky byla slyšet ve stovce údolí včetně našeho. Copak nejeli k trhlině jen proto, aby odhalili, co se stalo?"

Karsa pokrčil rameny. „Pahlk mi vyprávěl o spoustě zvířat, která byla v ledu zamrzlá po bezpočet století, a v pukajících krách byla jasně vidět. Tající srst a maso. Nebe a země ožily vránami a horskými supy. Byla tam i slonovina, ale většina byla příliš poničená, než aby se dala použít. Řeka měla černé srdce, aspoň to její smrt odhalila, ale to, co v jejím srdci leželo, bylo už dávno pryč nebo zničeno. Přesto se na tom místě zachovaly stopy po nějaké dávné bitvě. Kosti dětí. Kamenné zbraně, všechny rozlámané."

„To je víc, než jsem kdy –" začal Bairot a zarazil se.

Chodník, který rozeznívali svými kroky, náhle získal hlubší, synkopický tón. Asi čtyřicet kroků před nimi se stáčel doleva a mizel za stromy.

Psi začali varovně cvakat zuby. Karsa se otočil a dvě stě kroků za sebou spatřil tucet pěších ratydských válečníků. Zbraně měli zdvižené v tichém příslibu.

Ale zazněla i kopyta. Karsa se znovu podíval dopředu, právě když se zpoza ohybu vynořilo šest cválajících jezdců. Vzduchem zahřměl válečný pokřik.

„Udělejte místo!" zařval Bairot a pobídl koně kolem Karsy a Deluma. Medvědí lebka vyletěla vzhůru a napjala kožené řemeny. Bairot ji oběma rukama roztočil nad hlavou a zvedl kolena oři na plece. Roztočená lebka vydávala hluboký, bzučivý zvuk. Kůň zrychlil.

Ratydští jezdci zaútočili. Jeli dva vedle sebe a k okrajům chodníku jim na obou stranách zbývalo jen půl délky paže. Když se k Bairotovi přiblížili na dvacet kroků, urydský bojovník vypustil lebku.

Pokud byly takto použity dvě nebo tři vlčí lebky, účelem bylo spoutat či zlomit nepříteli nohy. Avšak Bairot mířil výš. Lebka udeřila oře nalevo takovou silou, že mu rozdrtila hrudník. Zvířeti z nozder a huby vystříkla krev. Zřítilo se na chodník a podrazilo nohy i koni vedle sebe – sice ho jen nakoplo do plece, ale stačilo to, aby kůň prudce odbočil a spadl z chodníku. Praskaly kosti. Ratydský válečník svému koni přeletěl přes hlavu.

První jezdec dopadl na chodník přímo pod nohy Bairotova oře. Ten mu rozdupl lebku a nechal za sebou jen krvavou kaši. Útok zakolísal. Další kůň šel k zemi, jak s řičením přepadl přes divoce kopajícího druha, který nyní blokoval chodník.

Bairot vyrazil urydský válečný pokřik a pobídl oře dál. Skokem se přenesl přes ležícího koně. Třetí ratydský válečník se zrovna vyškrábal na nohy a vzhlédl právě včas, aby viděl, jak se mu Bairotův meč snáší na kořen nosu.

Za Bairotem se náhle objevil Delum. Vzduchem proletěly dva nože a minuly Bairota zprava. Jeden Ratyd švihl těžkým mečem a první nůž odrazil, vzápětí se mu ten druhý s vlhkým mlasknutím zabodl do krku.

Zůstali dva nepřátelé, jeden pro Deluma a druhý pro Bairota, takže mohly začít souboje muže proti muži.

Když Karsa viděl výsledek Bairotova útoku, otočil koně. Meč držel oběma rukama tak, aby ho viděl i Ničitel, a společně zaútočili na pronásledovatele.

Psí smečka se rozdělila, aby se vyhnula dunícím kopytům, a rozběhla se za jezdcem na koni.

Čekalo je osm dospělých a čtyři chlapci. Ostrý rozkaz poslal chlapce dolů z chodníku. Dospělí potřebovali víc místa pro sebe, a když Karsa viděl jejich sebedůvěru, jak se na chodníku s připravenými zbraněmi seřadili do obráceného V, zasmál se.

Chtěli, aby projel středem obráceného V – taktika, při níž by si sice Ničitel udržel rychlost, ale vystavil by sebe i svého jezdce útokům ze stran. Rychlost v následujícím boji znamenala všechno. Ratydové by tak byli ve výhodě – pakliže by byl útočníkem někdo jiný než Karsa Orlong.

„Urugale!“ zařval Karsa a zvedl se na Ničitelových plecích. „Buď svědkem!“ Pozdvihl meč nad ořovu hlavu a upřel oči na válečníka vlevo.

Ničitel vycítil změnu jeho polohy, těsně před střetnutím lehce uhnul ze svého směru a dál se řítil po okraji chodníku.

Ratydovi přímo před nimi se podařilo couvnout a rozmáchnout se po Ničitelově tlamě. Karsa jeho čepel zachytil, a jak se obracel, vykopl pravou nohu dopředu a levou dozadu. Ničitel se pod ním otočil a vrhl se zpátky doprostřed chodníku. Véčko se zbortilo a všichni Ratydové se ocitli po Karsově levici.

Ničitel ho nesl šikmo přes chodník. Karsa nadšeně zakvílel a sekal hlava nehlava. Jeho ostří se stejně často střetlo se zbraní jako s masem a kostmi. Ničitel se otočil, než se dostal na druhou stranu, a vykopl zadníma nohama. Přinejmenším jednou se trefil a shodil rozbité tělo z chodníku.

Pak dorazila smečka. Na záda ratydských válečníků – z nichž většina se otočila, aby se mohla pustit do Karsy – se vrhly štěkající šelmy. Vzduchem se nesl příšerný řev.

Karsa obrátil Ničitele a společně se vrhli do tlačenice. Dvěma Ratydům se podařilo zbavit se psů, z čepelí jim kapala krev, ale stejně po chodníku ustupovali.

Karsa zařval výzvu a vrhl se na ně.

A jen ohromeně zíral, když seskočili z chodníku.

„Bezkrevní zbabělci! Jsem svědkem! Vaši chlapci jsou svědky! Tihle zatracení psi jsou svědky!“

Znovu se objevili, beze zbraní, a klopýtali bažinou.

Dorazili Delum s Bairotem a sesedli, aby se přidali k šílenému řádění přeživších psů trhajících na kusy padlé Ratydy.

Karsa odvedl Ničitele stranou a oči dál upíral na prchající válečníky, k nimž se nyní připojili i čtyři chlapci. „Jsem svědkem. Urugal je svědkem!“

Hryz, jehož černošedá srst se téměř ztrácela pod cákanci zasychající krve, se s funěním postavil vedle Ničitele. Třásl se, ale zraněný nebyl. Karsa pohledem zjistil, že naživu zůstali ještě další čtyři psi. Pátý přišel o přední nohu a kulhal v kruhu krve.

„Delume, ovaž mu nohu – hned mu ránu vypálíme.“

„K čemu nám bude třínohý lovecký pes, vojevůdce?“ zeptal se supící Bairot.

„I třínohý pes má uši a nos, Bairote Gilde. Jednou mi ta fena bude, šedivá a tlustá, líhat u ohně, to přísahám. Je někdo z vás zraněný?“

„Škrábance.“ Bairot pokrčil rameny a otočil se.

„Přišel jsem o prst,“ hlásil Delum. Vytáhl kožený řemen a přistoupil k zraněné feně. „Ale ne důležitý.“

Karsa se znovu zadíval za ustupujícími Ratydy. Už se skoro dostali k hájku černých smrků. Poslal za nimi poslední pohrdavý úšklebek a položil Ničiteli ruku na čelo. „Můj otec říkal pravdu, Ničiteli. Na takovém koni, jako jsi ty, jsem ještě nejel.“

Oř k němu natáhl ucho. Karsa se předklonil a políbil ho na čelo. „My dva se stáváme legendou,“ zašeptal. „Legendou, Ničiteli.“ Narovnal se, prohlédl si mrtvoly na chodníku a usmál se. „Je čas na trofeje, bratři. Bairote, vydržela ta medvědí lebka?“

„Myslím, že ano, vojevůdce.“

„Tvůj čin byl naším vítězstvím, Bairote Gilde.“

Hromotluk se otočil a přimhouřenýma očima se zadíval na Karsu. „Stále mě překvapuješ, Karso Orlongu.“

„Stejně jako tvoje síla překvapuje mě, Bairote Gilde.“

Bojovník zaváhal, potom kývl. „Jsem spokojen, že jdu za tebou, vojevůdce.“

To jsi byl vždycky, Bairote Gilde, a právě v tom je mezi námi rozdíl.

KAPITOLA DVĚ

> Když člověk prohlédne bystrým okem půdu, najde stopy po tom, že se tato stará jaghutská válka, která pro Kron T'lan Imass byla jejich sedmnáctá nebo osmnáctá, osudově zvrtla. Mistr, jenž doprovázel naši expedici, v nejmenším nepochyboval, že Jaghut v laederonském ledovci zůstal naživu. Sice těžce raněný, avšak stále ovládající pozoruhodná kouzla. Mimo dosah ledové řeky (která se časem výrazně zmenšila) leží roztříštěné pozůstatky T'lan Imass s podivně zdeformovanými kostmi, na nichž dodnes lpí prudký a nebezpečný vliv Omtose Fellak.
>
> Z očarovaných kamenných zbraní Kronů zůstaly pouze ty, které byly zničeny během střetu, což vede k závěru, že tudy buď prošli drancíři, nebo je s sebou vzali přeživší T'lan Imass (pokud nějací přežili)...

Nathijská expedice z roku 1012
Kenemass Trybanos, kronikář

„Myslím," ozval se Delum, když se znovu vydali na cestu, „že poslední lovci se vrátili."

„Mor zbabělosti se pořád šíří," zavrčel Karsa.

„Zpočátku předpokládali, že přes jejich území jen procházíme," zabručel Bairot. „Že náš první útok prostě není nájezd. A tak si na nás počkají, až se budeme vracet, a nejspíš si zavolají i válečníky z ostatních vesnic."

„Toho se nebojím, Bairote Gilde."

„To já vím, Karso Orlongu, neboť kterou část této výpravy jsi nepromýšlel? Přesto před námi leží ještě dvě ratydská údolí. To vím. Budou tam vesnice – projedeme kolem nich, nebo posbíráme víc trofejí?"

„Až dorazíme do zemí v nížinách u Stříbrného Jezera, budeme obtíženi příliš mnoha trofejemi," poznamenal Delum.

Karsa se zasmál, ale pak se nad tím zamyslel. „Bairote Gilde, těmi údolími proklouzneme v noci jako hadi až k poslední vesnici. Chci lovce vylákat až na území Sunydů."

Delum našel stezku vedoucí nahoru do kopce.

Karsa zkontroloval psa kulhajícího za nimi. Hryz se držel vedle zvířete a Karsu napadlo, že třínohá fena je možná jeho družka. Byl rád, že se rozhodl zraněného psa nezabít.

Ochladilo se, což potvrdilo, že stoupají do hor. Území Sunydů leželo ještě výš, až na východním okraji pohoří. Pahlk Karsovi řekl, že přes hory vede jediný průsmyk, velice zrádný, a poznají ho podle prudkého vodopádu, který napájí Stříbrné jezero. Pojmenoval ho Průsmyk kostí.

Cesta se začala hadovitě vinout mezi rozpukanými balvany a popadanými stromy. Už viděli sedlo, bylo asi šest set kroků před nimi.

Válečníci sesedli. Karsa se vrátil, zvedl třínohou fenu do náručí, položil ji Ničiteli na záda a přivázal. Zvíře nic nenamítalo. Hryz se zařadil vedle oře.

Pokračovali v cestě.

Než dorazili na sto kroků od vrcholku, byl už svah zalitý jasně zlatým slunečním světlem. Ocitli se na široké římse, která zřejmě vedla řídkým porostem větrem pokroucených doubků podél celého údolí. Delum si prohlédl terasu nalevo od sebe. „Vidím jeskyni," zabručel a ukázal rukou. „Za těmi vyvrácenými stromy, kde se římsa ohýbá."

Bairot kývl. „Vypadá dost velká, aby se do ní vešli koně. Karso Orlongu, máme-li jet v noci..."

„Souhlasím," pravil Karsa.

Delum je vedl po terase. Hryz proběhl kolem něj a před ústím jeskyně nejdřív zpomalil, pak si lehl a kousek popolezl.

Urydští válečníci se zastavili a čekali, jestli se pes naježí, čímž by jim oznámil přítomnost šedého medvěda či nějakého jiného obyvatele jeskyně. Hryz se chvíli nehýbal a jen ležel před ústím jeskyně, než se zvedl a ohlédl se na ostatní. Nakonec vběhl dovnitř.

Popadané stromy vytvářely přírodní clonu a jeskyni dokonale zakrývaly před pohledem z údolí. Kdysi tu býval i převis, ale zbortil se, snad pod tíhou stromů, a hromada kamení částečně uzavřela vchod.

Bairot začal odklízet kameny, aby mohli projít koně. Delum a Karsa se vydali dovnitř.

Za hromadou kamení a písku byla rovná země s vrstvou suchého listí. Zapadající slunce malovalo na protější stěnu žluté skvrny, v nichž byly vidět hustě vyřezávané značky. Uprostřed klenuté jeskyně byla navršena malá kamenná mohyla.

Hryz nebyl nikde vidět, ale jeho stopy mizely v šeru v zadní části jeskyně.

Delum popošel, ale nespouštěl přitom oči z jednoho velkého znaku, který byl přímo naproti vchodu.

„Ten krveznak není ani ratydský, ani sunydský," poznamenal.

„Ale slova pod ním jsou teblorská," přidal se Karsa.

„Styl je velice…“ Delum se zamračil, „… zdobný.“

Karsa začal číst nahlas: „*Vedl jsem rodiny, které přežily. Dolů z výšin. Přes rozervané žíly, jež krvácely ve slunci…*‘ Rozervané žíly?“

„Led,“ vysvětlil mu Delum.

„Krvácely ve slunci, aha. ‚*Je nás tak málo. Naše krev je zakalená a bude zakalená ještě víc. Viděl jsem nutnost rozbít, co zbylo. Protože T’lan Imass byli stále nablízku a velmi rozčilení, hodlali pokračovat ve svém nevybíravém zabíjení.*‘“ Karsa se zamračil. „T’lan Imass? Tato dvě slova neznám.“

„Já taky ne,“ přiznal Delum. „Možná nějaký nepřátelský kmen. Čti dál, Karso Orlongu. Máš rychlejší oko než já.“

„*A tak jsem oddělil muže od ženy. Dítě od rodiče. Bratra od sestry. Vytvořil jsem nové rodiny a poslal je pryč. Každou na jiné místo. Vyhlásil jsem zákony oddělení, jak nám je předal Icarium, jemuž jsme kdysi poskytli přístřeší a jehož srdce se naplnilo žalem, když viděl, co se z nás stalo. Zákony oddělení budou naší spásou, vyčistí nám krev a posílí naše děti. Pro všechny, kteří přijdou, a pro všechny, kteří budou číst tato slova, toto je mé ospravedlnění.*“

„Tato slova mi dělají starosti, Karso Orlongu.“

Karsa se po Delumovi ohlédl. „Proč? Pro nás nic neznamenají. Je to jen blábolení starce. Příliš mnoho slov – vytesat všechna ta písmena muselo trvat roky, něco takového by udělal jen šílenec. Šílenec, který tu byl pohřbený, sám, vyhnaný vlastními lidmi…“

Delum přimhouřil oči. „Vyhnaný? Ano, asi máš pravdu, vojevůdce. Čti dál, ať slyšíme jeho ospravedlnění a můžeme sami soudit.“

Karsa pokrčil rameny a obrátil pozornost zpátky ke kameni. „‚*Abychom přežili, musíme zapomenout. Tak pravil Icarium. Zapomenout na to, co se z nás stalo, na to, z čeho jsme začali být změkčilí. Musíme se toho vzdát. Musíme rozebrat…*‘ Tohle slovo neznám. ‚*… a rozbít jeden každý kámen, důkaz toho, čím jsme bývali. Musíme spálit…*‘ Další slovo, které neznám. ‚*… a nenechat nic než popel. Musíme zapomenout na svou historii a pátrat jen v nejstarších bájích. V bájích vyprávějících o dobách, kdy jsme žili prostě. V lesích. Lovili jsme, chytali ryby v řekách, chovali koně. Kdy našimi zákony byly nájezdy, zabíjení, kdy se vše poměřovalo máchnutím meče. V bájích vyprávějících o krevní mstě, vraždách a znásilňování. Musíme se vrátit do těch hrozných časů. Abychom oddělili vlákna své krve a setkali nové, menší sítě příbuzenství. Nová vlákna se musí zrodit ze znásilňování, protože jenom skrze násilí zůstanou vzácnými a náhodnými. Abychom vyčistili svou krev, musíme zapomenout na vše, čím jsme byli, a přece najít to, čím jsme kdysi bývali.*“

„Tady dole,“ ozval se Delum a dřepl si. „Ještě níž. Poznávám ta slova. Čti tady, Karso Orlongu.“

„Je tma, Delume Thorde, ale zkusím to. Aha, ano. To jsou… jména. ‚*Těmto novým kmenům jsem dal jména, jména, jež můj otec dal svým synům.*‘ A pak je tu seznam. ‚*Baryd, Sanyd, Falyd, Urad, Gelad, Manyd, Ratyd a Lanyd. To tedy budou nové kmeny…*‘ Už je příliš velká tma, aby se dalo číst dál, Delume Thorde, a já to ani nechci.“ Karsu náhle zamrazilo. „Tyto myšlenky jsou kousnuté od pavouka. Horečkou pokroucené do lží.“

„Falydové a Lanydové jsou –“

Karsa se narovnal. „Už dost, Delume Thorde.“

„Icariovo jméno žije v naší –“

„Dost!“ zavrčel Karsa Orlong. „Tato slova nemají žádný význam.“

„Jak říkáš, Karso Orlongu.“

Ze šera vyběhl Hryz a teblorští válečníci teprve teď zahlédli tmavší puklinu, z níž se vynořil.

Delum na ni ukázal. „Řezbářovo tělo leží tam.“

„Kam nepochybně zalezl, aby tam chcípl,“ ohrnul nos Karsa. „Vraťme se k Bairotovi. Je třeba sem zavést koně. My se vyspíme venku.“

Oba válečníci se otočili a vyšli z jeskyně. Za nimi se Hryz zastavil u mohyly. Slunce zapadlo a jeskyni naplnily stíny. Ve tmě se psovi zaleskly oči.

O dvě noci později seděli na koních a shlíželi do sunydského údolí. Plán vylákat za sebou ratydské pronásledovatele selhal, protože poslední dvě vesnice, na něž narazili, byly již dlouho opuštěné. Okolní stezky zarostly trávou a déšť spláchl uhlíky z ohnišť a zanechal jen rudě orámované červené skvrny v hlíně. V celém rozlehlém sunydském údolí teď neviděli jediný plamínek.

„Utekli,“ usoudil Bairot.

„Ale ne před námi,“ namítl Delum, „pokud je to tu stejné jako u Ratydů. K útěku došlo již dávno.“

Bairot zabručel. „Tak kam se poděli?“

Karsa pokrčil rameny. „Dál na sever jsou další sunydská údolí. Deset, možná i víc. A na jih taky. Možná došlo k rozkolu. Nám to může být jedno, akorát že teď už nenasbíráme žádné další trofeje, dokud se nedostaneme ke Stříbrnému Jezeru.“

Bairot si protáhl ramena. „Vojevůdce, až dorazíme ke Stříbrnému Jezeru, provedeme nájezd pod kolem, nebo pod sluncem? Když je údolí před námi prázdné, mohli bychom se v něm utábořit na noc. Tyto stezky neznáme, takže potmě budeme muset jet velmi opatrně.“

„Pravdu díš, Bairote Gilde. Nájezd provedeme za denního světla. Sjeďme tedy do údolí a najděme si místo k táboření.“

Hvězdné kolo urazilo čtvrtinu své dráhy, než urydští válečníci sjeli dolů do údolí a našli si vhodné tábořiště. Delum cestou s pomocí psů zabil půl tuctu skalních zajíců, potom je stáhl a napíchl na rožeň, a Bairot zatím připravil malý ohýnek.

Karsa opatřil koně a pak se připojil ke svým dvěma společníkům u ohně. Mlčky čekali, až se maso upeče, a jeho nasládlá vůně a syčení jim připadaly zvláštní, když tak dlouho jedli jen syrové. Karsa si teprve teď uvědomil, jak je unavený.

Když byli zajíci konečně udělaní, mlčky se najedli.

„Delum mluvil,“ začal Bairot, jakmile dojedli, „o slovech napsaných v jeskyni.“

Karsa po Delumovi vrhl jedovatý pohled. „Delum Thord mluvil, když neměl. V jeskyni je jen blábolení nějakého šílence, nic víc."

„Přemýšlel jsem o tom," nedal se Bairot. „Věřím, že v tom blábolení je skrytá pravda, Karso Orlongu."

„Marná víra, Bairote Gilde."

„Myslím, že ne, vojevůdce. Ta jména kmenů – souhlasím s Delumem, když říká, že mezi nimi jsou i jména našich kmenů. Urad se příliš podobá Urydům, než aby to byla náhoda, zvlášť když tři další jména zůstala nezměněna. Pravda, jeden z těch kmenů již zmizel, ale i naše báje šeptají o dobách, kdy bylo kmenů víc, než jich je teď. A ta dvě slova, která neznáš, Karso Orlongu, ‚velké vesnice' a ‚žlutá kůra' –"

„To nebyla ta slova!"

„Pravda, ale tohle se jim blíží nejvíc. Karso Orlongu, ruka, která zapsala ta slova, pocházela z místa a času mnohosti, z místa a času, kdy byl teblorský jazyk složitější než dnes."

Karsa plivl do ohně. „Bairote Gilde, pokud je to pravda, jak s Delumem tvrdíte, stejně se musím ptát, jakou cenu má pro nás dnes? Jsme tedy padlý lid? To není žádné odhalení. Všechny naše báje hovoří o dávno zašlém věku slávy, kdy mezi Teblory kráčely stovky našich hrdinů, vedle nichž by i můj děd Pahlk vypadal jako chlapec mezi muži –"

„A právě to mi dělá starosti, Karso Orlongu," přerušil ho zamračený Delum. „Ty báje a jejich příběhy o slávě popisují věk, který se jen málo liší od našeho. Ano, víc hrdinů, velkolepější skutky, ale v podstatě jde o stejný způsob života, jaký vedeme dnes. Vlastně se často zdá, že účelem těchto příběhů je poučení, způsob chování, správná cesta k tomu, jak být Teblorem."

Bairot kývl. „A slova vytesaná tam v té jeskyni nám nabízejí vysvětlení."

„Popisují to, jakými bychom mohli být," dodal Delum. „Ne jací *jsme*."

„Na ničem z toho nezáleží," vrčel Karsa.

„Byli jsme poražený lid," pokračoval Delum, jako kdyby ho neslyšel. „Zbyla nás jen ubohá hrstka." Vzhlédl a nad ohněm se podíval Karsovi do očí. „Kolik našich bratrů a sester, kteří jsou předáni Tvářím ve skále – kolik se jich narodilo s nějakou vadou? Příliš mnoho prstů na rukou či na nohou, ústa bez patra, tváře bez očí. Totéž vídáme u našich psů a koní, vojevůdce. Poruchy přicházejí s příbuzenským spojením. To je pravda. Ten starší v jeskyni věděl, co našemu lidu hrozí, a tak připravil prostředky, abychom se oddělili a naše zakalená krev se pomalu vyčistila – a oni ho vyhnali jako zrádce Teblorů. V té jeskyni jsme byli svědky pradávného zločinu –"

„Jsme padlí," řekl Bairot a zasmál se.

Delum se na něj podíval. „A co ti na tom připadá tak legrační, Bairote Gilde?"

„Jestli to musím vysvětlovat, Delume Thorde, pak to nemá smysl."

Z Bairotova smíchu Karsu zamrazilo. „Oba jste nepochopili, jaký význam to všechno má..."

Bairot zavrčel: „Ten význam, o němž jsi tvrdil, že žádný není, Karso Orlongu?"

„Padlí znají jen jedinou výzvu," zakončil Karsa. „A to takovou, že opět povstanou. Teblorů bylo kdysi málo, byli poraženi. Tak ať. Teď už nás není málo. A od té doby jsme ani nepoznali porážku. Kdo z nížin se opováží vstoupit na naše území? Já říkám, že přišel čas, abychom se té výzvě postavili. Teblorové musejí opět povstat."

Bairot ohrnul ret. „A kdo nás povede? Kdo sjednotí kmeny? To bych rád věděl."

„Zadrž," zahučel Delum a oči se mu zaleskly. „Bairote Gilde, teď od tebe slyším nevhodnou závist. S tím, co jsme my tři dokázali, s tím, čeho náš vojevůdce dosáhl – pověz, Bairote Gilde, ještě nás stíny dávných hrdinů pohlcují celé? Já říkám, že ne. Mezi těmito hrdiny nyní kráčí Karsa Orlong a my kráčíme s ním."

Bairot se pomalu zaklonil a natáhl si nohy k ohni. „Jak říkáš, Delume Thorde." Mihotavé světlo odhalilo jeho široký úsměv, jenž byl zřejmě určen plamenům. „Kdo z nížin se opováží vstoupit na naše území? Karso Orlongu, jedeme prázdným údolím. Nejsou v něm Teblorové, pravda. Ale co je vyhnalo? Je možné, že úžasné Teblory znovu pronásleduje porážka."

Dlouhou chvíli nikdo nepromluvil, pak Delum přihodil na oheň další klacek. „Je možné," pronesl tiše, „že mezi Sunydy nejsou žádní hrdinové."

Bairot se zasmál. „Je to tak. Mezi všemi Teblory jsou jenom tři hrdinové. Bude to stačit, co myslíš?"

„Tři je lepší než dva," štěkl Karsa. „Ale bude-li to nutné, dva postačí."

„Modlím se k sedmičce, Karso Orlongu, aby tě nikdy nezachvátily pochybnosti."

Karsa se přistihl, že svírá jílec meče. „Aha, tak tohle si tedy myslíš. Syn svého otce. Obviňuješ mě snad ze Synygovy slabosti?"

Bairot si Karsu pozorně prohlédl a pomalu zavrtěl hlavou. „Tvůj otec není slaboch, Karso Orlongu. Pokud tu v této chvíli jsou nějaké pochybnosti, týkají se Pahlka a jeho hrdinského nájezdu na Stříbrné Jezero."

Karsa vyletěl a napřáhl meč.

Bairot nehnul brvou. „Nevidíš to, co vidím já," podotkl tiše. „Máš v sobě možnost být synem svého otce, Karso Orlongu. Prve jsem lhal, když jsem říkal, že se modlím, aby tě nezachvátily pochybnosti. Modlím se o pravý opak, vojevůdce. Modlím se, abys pochybnosti poznal, aby tě uklidnily moudrostí, která se v nich skrývá. Ti hrdinové z našich bájí, Karso Orlongu, byli strašlivé zrůdy, protože nejistota jim byla cizí."

„Postav se přede mne, Bairote Gilde, protože tě nezabiju, pokud tvůj meč zůstává u tvého boku."

„To neudělám, Karso Orlongu. Na zádech mám slámu a ty nejsi můj nepřítel."

Delum nabral plné hrsti hlíny a tu hodil na oheň mezi oběma muži. „Je pozdě," zabručel, „a možná je to tak, jak naznačuje Bairot, totiž že v tomto údolí nejsme sami, jak si myslíme. Přinejmenším mohou být na druhé straně hlídky. Vojevůdce, dnešní noci došlo pouze na slova. Prolévejme krev našich skutečných nepřátel."

Karsa zůstal stát a mračil se na Bairota Gilda. „Slova," zavrčel. „Ano, za slova, která jsi vyřkl, Bairote Gilde, se musíš omluvit."

„Já, Bairot Gild, žádám o odpuštění za svá slova. A teď, Karso Orlongu, odložil bys už ten meč?"

„Varoval jsem tě," odsekl Karsa, „příště se nenechám tak lehce uchlácholit."

„Slyšel jsem tvé varování."

Sunydskou vesnici zabrala tráva a mladé stromky. Stezky vedoucí údolím téměř zmizely pod ostružiním, ale na několika místech byly mezi kamennými základy kulatých domků stále vidět stopy po ohni a násilí.

Delum sesedl a začal se prohrabávat troskami. Trvalo jen chvíli, než našel první kosti.

Bairot zabručel. „Oddíl nájezdníků. Nenechal nikoho naživu."

Delum se narovnal s úlomkem šípu v ruce. „Z nížiny. Sunydové chovají jen pár psů, jinak by nebyli tak nepřipravení."

„Bereme na sebe válku," prohlásil Karsa. „Teď už to není pouze nájezd. Vydáme se ke Stříbrnému Jezeru ne jako Urydové, nýbrž jako Teblorové. A pomstíme se." Sesedl, vyndal ze sedlového vaku čtyři chrániče z tvrzené kůže a začal je přivazovat Ničiteli na nohy na ochranu před ostružinovými šlahouny. Jeho druhové udělali totéž.

„Veď nás, vojevůdce," vyzval jej Delum, když skončil a vyhoupl se oři na hřbet.

Karsa zvedl třínohou fenu a znovu ji položil Ničiteli za kohoutek. Sám také nasedl a ohlédl se na Bairota.

I mohutný válečník už seděl na koni. Když opětoval Karsův pohled, měl přivřené oči. „Veď nás, vojevůdce."

„Pojedeme tak rychle, jak jen půda dovolí," pravil Karsa a přitáhl si fenu na stehna. „Za údolím zamíříme k severu a pak znovu k východu. Zítra večer bychom měli být poblíž Průsmyku kostí, který vede k jihu a zavede nás ke Stříbrnému Jezeru."

„A když cestou narazíme na lidi z nížin?"

„Pak, Bairote Gilde, začneme sbírat trofeje. Ale nikdo nesmí uniknout, protože náš útok na statky musí přijít jako naprosté překvapení, jinak děti utečou."

Objeli vesnici a za ní narazili na stezku mířící do lesa. Mezi stromy bylo méně podrostu, což jim umožnilo jet pomalým klusem. Zanedlouho začala cesta stoupat do kopce. Za soumraku dorazili na vrcholek kopce. Když tři válečníci přitáhli otěže, byli koně zpěnění.

Dorazili na kraj pohoří. Severovýchodní část ještě zalévalo zlaté sluneční světlo a obzor byl zubatou linkou hor, jejichž vrcholky pokrývaly sněhové čepice a po úbočí jim stékaly bílé řeky. Přímo před nimi, v hloubce větší než tři sta kroků, ležela rozlehlá zalesněná kotlina.

„Nevidím žádný oheň," poznamenal Delum a prohlížel si šeré údolí.

„Teď musíme jet po hřebeni k severu," pravil Karsa. „Tady se dolů sjet nedá."

„Koně si potřebují odpočinout," upozornil je Delum, „ale tady je na nás odevšad vidět, vojevůdce."

„Tak je povedeme," navrhl Karsa a sesedl. Jen co položil třínohou fenu na zem, připojil se k ní Hryz. Karsa uchopil Ničitelovu otěž. Po hřebeni vedla jelení stezka a zhruba po třiceti krocích uhýbala dolů natolik, aby je nebylo proti obzoru vidět.

Pokračovali v cestě, dokud hvězdné kolo neurazilo pětinu své dráhy. Pak si našli zákoutí obklopené vysokými skalami, kde se utábořili. Delum začal chystat jídlo a Bairot vytíral koně.

Karsa si vzal Hryza a jeho družku a šel obhlédnout okolí. Zatím viděli pouze stopy horských koz a divokých ovcí. Hřeben začínal v těchto místech pomalu klesat a Karsa věděl, že někde dál bude řeka tekoucí ze severního pohoří a vodopád vyhlodávající vrub do skaliska.

Oba psi se náhle v příšeří zastavili a vzápětí narazili Karsovi do nohou, jak couvali z další slepé uličky nalevo. Karsa položil Hryzovi ruku na hlavu, aby ho uklidnil, a zjistil, že se pes třese. Tasil meč. Zavětřil, ale necítil nic nepatřičného, ani ze šerých skal se nic neozývalo, a to byl Karsa dost blízko, aby slyšel dech, pokud by se tam někdo ukrýval.

Popošel blíž.

Na zemi tam ležela kamenná deska. Byla tak velká, že mezi ní a skálou nezůstávalo příliš mnoho místa. Povrch nebyl nijak ozdobený, ale ze samotného kamene jako by vycházelo slabé, šedavé světlo. Karsa došel ještě blíž a pomalu si dřepl před nehybnou rukou trčící zpod desky. Byla vyhublá, ale neporušená, s mléčně modrozelenou kůží, olámanými nehty a prsty pokrytými bílým prachem. Kamenitá půda v dosahu té ruky byla křivolace rozrytá – rýhy byly hluboké na délku prstu.

Karsa poznal, že ruka nepatří ani Teblorovi, ani někomu z nížin, velikostí byla někde uprostřed, s výraznými kostmi, a prsty byly úzké a příliš dlouhé a jako by měly víc kloubů, než bylo obvyklé.

Něco z Karsovy přítomnosti – možná jeho dech, jak se předklonil, aby lépe viděl – se projevilo, protože ruka se náhle křečovitě zaťala a naplocho, s roztaženými prsty se položila na kamennou desku. Karsa viděl, že ji v minulosti napadla nějaká zvířata – horští vlci a ještě zuřivější šelmy. Byla pokousaná, poškrábaná, ohryzaná, ale nebyla zničená. Opět znehybnělá ležela přitisknutá k zemi.

Karsa za sebou zaslechl kroky. Rychle vstal a otočil se. Přicházeli Delum s Bairotem, zbraně připravené.

„Tví psi se připlazili zpátky," zamručel Bairot.

„Co jsi našel, vojevůdce?" zeptal se Delum šeptem.

„Démona," odpověděl Karsa. „Je navěky uvězněný pod kamenem. A pořád ještě je naživu."

„Forkassal."

„Na tom nesejde. Na našich bájích je zřejmě až příliš mnoho pravdy."

Bairot prošel kolem něj, dřepl si k ruce a dlouho si ji v šeru prohlížel, než se zase narovnal a vrátil se. „Forkassal. Horský démon, Ten, který hledal mír."

„Za časů válek duchů, když byli naši staří bohové ještě mladí," doplnil Delum. „Nač si, Karso Orlongu, z toho příběhu vzpomínáš? Byl krátký, jenom útržky. Sami stařešinové připouštěli, že většina byla zapomenuta dávno předtím, než se probudila sedmička."

„Útržky," souhlasil Karsa. „Války duchů byly dvě, možná tři invaze, ale s Teblory neměly moc společného. Cizí bohové a démoni. Bitvy otřásly horami a nakonec zůstala jen jedna síla..."

„V těch příbězích je pouze jediná zmínka o Icariovi," přerušil jej Delum. „Karso Orlongu, je možné, že T'lan Imass, o nichž se mluvilo v té jeskyni, patřili do válek duchů a že v nich zvítězili, pak odešli a už se nikdy nevrátili. Je možné, že právě války duchů zničily náš lid."

Bairot dál upíral zrak na kamennou desku. Teď promluvil. „Démona je třeba osvobodit."

Karsa i Delum se zase otočili zpátky. Bairotovo prohlášení je umlčelo.

„Nic neříkejte, dokud neskončím," pokračoval Bairot. „Forkassal prý přišel na místo, kde duchové válčili, a chtěl mezi nepřáteli dojednat mír. To je jeden z útržků. Podle dalšího byl za svou námahu zničen. Icarium se také snažil ukončit válku, jenomže dorazil příliš pozdě a vítězové věděli, že ho nedokážou porazit, a tak se o to ani nepokoušeli. Třetí útržek. Delume Thorde, ta slova v jeskyni se zmiňovala o Icariovi, pravda?"

„Ano, Bairote Gilde. Icarium dal Teblorům zákony, které zajistily naše přežití."

„A přece, kdyby to dokázali, byli by T'lan Imass položili kámen i na něj." Po těchto slovech se Bairot odmlčel.

Karsa se otočil a vrátil se ke kameni. Záře byla na několika místech slabší, což ukazovalo, jak staré kouzlo tu působí a jak se pomalu rozplývá jeho síla. Teblorští stařešinové používali magii, avšak jen zřídka. Od probuzení Tváří ve skále přicházela kouzla jako zjevení, uzamčená ve spánku či transu. Staré pověsti hovořily o zběsilých projevech otevřené magie, o děsivých zbraních prodchnutých kletbami, nicméně Karsa měl podezření, že to jsou jen výmysly vplétající do příběhů smělé barvy. Zamračil se. „Téhle magii nerozumím."

Bairot s Delumem se k němu připojili.

Ruka dál nehybně ležela.

„Rád bych věděl, jestli ten démon slyší, co říkáme," poznamenal Delum.

Bairot zabručel. „I kdyby ano, jak by nám mohl rozumět? Lidé z nížin mluví jiným jazykem. Démoni musejí mít taky vlastní řeč."

„Ale přišel sem dojednat mír..."

„Nemůže slyšet," tvrdil Karsa. „Dokáže jen vycítit něčí přítomnost."

Bairot pokrčil rameny a dřepl si k desce. Natáhl ruku a zaváhal, než na ni položil dlaň. „Kámen není ani horký, ani studený. Jeho kouzlo není určeno nám."

„Takže není míněno jako ochrana, jen má vydržet," usoudil Delum.

„My tři bychom ho měli uzvednout."

Karsa se na Bairota zadíval. „Co tu chceš probudit, Bairote Gilde?"

Obrovský válečník vzhlédl a přimhouřil oči. Pak zvedl obočí a usmál se. „Nositele míru?"

„Mír nemá pražádnou cenu."

„Mezi Teblory musí zavládnout mír, jinak se nikdy nesjednotí."

Karsa naklonil hlavu a nad Bairotovými slovy se zamyslel.

„Ten démon se už možná zbláznil," zamumlal Delum. „Jak dlouho je uvězněný pod tím kamenem?"

„Jsme tři," podotkl Bairot.

„Jenže ten démon je z časů, kdy jsme byli poraženi, a jestli ho uvěznili ti T'lan Imass, udělali to proto, že ho nedokázali zabít. Bairote Gilde, my tři bychom pro takového tvora nebyli nic."

„Vysloužíme si jeho vděk."

„Horečka šílenství nezná přátele."

Oba válečníci se podívali na Karsu.

„Nevíme, jak démon uvažuje," připustil vojevůdce. „Ale vidíme, že se stále snaží chránit sám sebe. Jednou rukou zahnal všechny možné šelmy. Z toho vidím, že se drží nějakého cíle."

Bairot kývl. „Trpělivost nesmrtelného. Vidím to stejně jako ty, Karso Orlongu."

Karsa se podíval na Deluma. „Delume Thorde, ty stále pochybuješ."

„Ano, vojevůdce, a přece k vám přidám svou sílu, protože ve tvých očích vidím rozhodnutí. Staniž se."

Bez dalšího slova se všichni tři postavili na jednu stranu kamenné desky a uchopili její okraj.

„Na čtvrtý nádech," přikázal Karsa.

Kámen se se skřípěním a v oblaku prachu zvedl. Zabrali znovu a deska udeřila do skály.

Tvor pod ní ležel na boku. Obrovská váha mu jistě musela vymknout klouby a rozdrtit svaly, ale k porážce démona to nestačilo, protože si během tisíciletí vyhrabal pod polovinou svého útlého a podivně protaženého těla hrubou jámu. Rukou uvězněnou pod tělem hrabal a hrabal, až pomalu vydrápal prohlubně pro kyčel a rameno. Bosýma nohama dokázal něco podobného. Jako šedý rubáš ho pokrývaly pavučiny a obroušená kamenná drť. Z prostoru pod kamenem líně stoupal zatuchlý vzduch, jenž vířil prach a nesl s sebou těžký, podivný hmyzí pach.

Válečníci se na démona zadívali.

Ještě se nepohnul, ale oni viděli, jak je zvláštní. Měl příliš dlouhé končetiny, víc kloubů než oni a kůži napnutou a bledou jako měsíční světlo. Z hlavy mu trčela hustá kštice modročerných vlasů, které jako tenoučké kořínky vytvářely mřížku na kamenné zemi. Démon byl nahý a byla to ona.

Křečovitě sebou škubla.

Bairot popošel blíž a promluvil tichým, uklidňujícím hlasem. „Jsi svobodná, démonko. My jsme Teblorové z kmene Urydů. Chceš-li, pomůžeme ti. Pověz, co žádáš."

Křeče pominuly, démonka se už jen třásla. Pomalu zvedla hlavu. Ruka, jež zakusila celou věčnost v temnotě, vyklouzla zpod těla a pohladila rozrytý kámen. Konečky prstů přejely po pramínčích vlasů a ty se rozpadly v prach. Druhá ruka se opřela vedle první, svaly na pažích, šíji a plecích se napjaly a démonka se trhaně zvedla a setřásala ze sebe prach a kamínky. Vlasy jí padaly v záclonách černého prachu, až jí zůstala jen hladká, bílá lebka.

Bairot ji chtěl podepřít, ale Karsa ho zachytil. „Ne, Bairote Gilde. poznala už dost cizího tlaku. Nemyslím, že by chtěla, aby na ni někdo sahal, a to hodně dlouhou dobu, možná už navždy."

Bairot na Karsu upřel přimhouřené oči a povzdechl si. „Karso Orlongu, ve tvých slovech slyším moudrost. Stále dokola mne překvapuješ – ne, nemyslel jsem to jako urážku. Táhne mě to k obdivu – zapomeň na má ostrá slova."

Karsa pokrčil rameny a znovu se podíval na démona. „Teď můžeme jen čekat. Znají démoni žízeň? Hlad? Její hrdlo nepoznalo vodu celá pokolení, její žaludek zapomněl na svůj účel, její plíce se nenaplnily vzduchem od chvíle, kdy na ni dopadl ten kámen. Naštěstí je noc, protože slunce by pro její oči mohlo být jako oheň..." Nedořekl to, protože klečící démonka zvedla hlavu a oni jí poprvé uviděli do tváře.

Kůži měla jako leštěný mramor bez jediného kazu a široké čelo. Obrovské, půlnočně černé oči, jež vypadaly ploché a vysušené jako onyx pod vrstvou prachu. Vysoké, rozšiřující se lícní kosti, široká ústa svraštělá a pokrytá vrstvou jemných krystalků.

„Nemá v sobě žádnou vodu," podotkl Delum. „Vůbec žádnou." Otočil se a zamířil k tábořišti.

Žena si pomalu sedla na paty a pokoušela se vstát.

Bylo těžké pouze přihlížet, ale oba válečníci se ovládli a jen dávali pozor, kdyby ztratila rovnováhu.

Zřejmě si toho všimla, nepatrně zvedla koutek úst.

Ten jediný pohyb ji docela proměnil. Karsa měl pocit, jako by dostal ránu kladivem do prsou. *Směje se vlastnímu zubožením stavu. Její první pocit po osvobození. Je na rozpacích, a přece v sobě nachází smích. Slyš mne, Urugale Tkalče, donutím ty, kteří ji uvěznili, aby svého činu litovali, pokud oni nebo jejich potomci ještě žijí. Ti T'lan Imass – udělali si ze mě nepřítele. Já, Karsa Orlong, tak přísahám.*

Vrátil se Delum a přinesl měch s vodou. Když uviděl, že démonka už stojí na nohou, zpomalil.

Byla vyzáblá, její tělo bylo sbírkou ploch a hran. Ňadra měla vysoko a daleko od sebe a mezi nimi jí vyčnívala hrudní kost. Zřejmě měla také příliš mnoho žeber. Vysoká byla jako teblorské dítě.

Uviděla v Delumových rukou měch, ale místo aby si ho vzala, obrátila se a zadívala se na místo, kde prve ležela.

Karsa viděl, jak dýchá, jinak se však nehýbala.

Ozval se Bairot. „Ty jsi Forkassal?"

Ohlédla se na něj a znovu se pousmála.

„Jsme Teblorové," pokračoval Bairot, na což se její úsměv nepatrně rozšířil. Karsa poznal, že ví, co jsou zač, i když se usmívala pobaveně.

„Rozumí ti, Bairote."

Delum přistoupil blíž s měchem. Podívala se na něj a zavrtěla hlavou a on se zastavil.

Karsa si všiml, že se jí z očí ztratilo něco prachu a rty má plnější. „Vzpamatovává se z toho."

„Potřebovala pouze svobodu," dodal Bairot.

„Tak jako sluncem ztvrdlý lišejník v noci změkne," podotkl Karsa. „Její žízeň utišuje samotný vzduch –"

Náhle se k němu otočila a strnula.

„Jestli jsem snad zavdal příčinu k urážce –"

Než se mohl Karsa znovu nadechnout, stála u něj. Pět prudkých ran do těla, a už ležel na zádech na tvrdém kamení, které bodalo, jako by spadl do hnízda červených mravenců. V plicích neměl ani trochu vzduchu. Celé jeho tělo zachvátila bolest. Nedokázal hnout ani prstem.

Zaslechl Delumův válečný pokřik – jenž skončil přiškrceným zachroptěním a vzápětí na zem dopadlo další tělo. „Forkassal!" vykřikl Bairot. „Zadrž! Nechej ho –"

Karsa zamrkal přes slzy, které mu vyhrkly z očí, a spatřil nad sebou její obličej. Přibližoval se, její oči vypadaly jako černé tůně a rty měla ve světle hvězd plné a téměř purpurové.

Chraplavě zašeptala v jazyce Teblorů. „Oni vás neopustí, že? Mí pradávní nepřátelé. Rozbít jejich kosti zřejmě nestačilo." Její pohled nepatrně změkl. „Tvůj druh si zaslouží něco lepšího." Pomalu se odtáhla. „Myslím, že musím počkat. Počkat a sledovat, co z vás vzejde, než se rozhodnu, zda na vás mám seslat svůj věčný mír, válečníku."

Bairotův hlas teď zazněl ze vzdálenosti několika kroků. „Forkassal!"

Neobyčejně plavně se narovnala a obrátila. „Padli jste příliš hluboko, když jste tolik překroutili jméno mého druhu, nemluvě o vašem vlastním. Já jsem Forkrul Assail, mladý válečníku – nikoliv démon. Jmenuji se Klidnost, Míronoška, a varuji vás. Má touha přinést spásu je v této chvíli silná, tak sundej ruku ze své zbraně."

„Ale my jsme tě osvobodili!“ vykřikl Bairot. „A ty jsi přesto srazila Karsu a Deluma k zemi!“

Zasmála se. „A Icarium a ti proklatí T’lan Imass nebudou mít radost, že jste zvrátili jejich dílo. Nicméně je vysoce pravděpodobné, že Icarium si nevzpomíná, co udělal, a T’lan Imass jsou příliš daleko. Nedám jim druhou šanci, znám ale vděčnost, válečníku, a tak ti sdělím tohle. Ten jménem Karsa je vyvolený. Kdybych ti prozradila i to málo, co cítím z jeho osudu, pokusil by ses ho zabít. Řeknu ti však, že by to nemělo pražádnou cenu, protože ten, kdo ho využívá, by si prostě vybral někoho jiného. Ne. Dávej na svého přítele pozor. Veď ho. Přijde čas, kdy bude schopen změnit svět. A až ta chvíle přijde, já budu u toho. Protože já přináším mír. Až ta chvíle přijde, přestaň ho hlídat. Ustup a udělej, co jsi udělal teď.“

Karsa trhaně nabral vzduch do rozbolavělých plic. V návalu nevolnosti se přetočil na bok a vyzvracel se na skálu. Mezi supěním a kuckáním slyšel, jak Forkrul Assail – žena jménem Klidnost – odchází pryč.

Nato už u něj klečel Bairot. „Delum je vážně zraněný, vojevůdce,“ hlásil. „Má prasklou lebku a vytéká mu z ní tekutina. Karso Orlongu, lituji, že jsme tu… toho tvora… osvobodili. Delum měl pochybnosti. A přece –“

Karsa zakašlal, odplivl si a pak, jak přemáhal vlny bolesti z pohmožděného hrudníku, se vyškrábal na nohy.

„Nemohl jsi to vědět, Bairote Gilde,“ zamumlal a otřel si uslzené oči.

„Vojevůdce, nevytáhl jsem zbraň. Nesnažil jsem se tě chránit jako Delum Thord –“

„Proto je teď aspoň jeden z nás zdravý,“ zavrčel Karsa a dovrávoral k Delumovi ležícímu na cestě. Démonka ho odmrštila poměrně daleko a podle všeho jí na to stačila jediná rána. Šikmo přes čelo měl čtyři hluboké otisky. Kůže v tom místě byla roztržená a nasáklá nažloutlou tekutinou, která vytékala z proražené kosti. *Otisky jejích prstů.* Delum měl vytřeštěné, zakalené oči a polovinu obličeje povolenou, jako by jeho výraz nemělo co držet.

Připojil se k nim i Bairot. „Vidíš, tekutina je čirá. Je to myslivá krev. Delum Thord se s takovým zraněním už nikdy úplně nevrátí.“

„Nevrátí se,“ souhlasil Karsa. „Nikdo, kdo ztratil myslivou krev, se už nevrátí.“

„Je to moje vina.“

„Ne, Delum udělal chybu, Bairote Gilde. Jsem já zabitý? Forkassal se rozhodla, že mě nezabije. Delum měl udělat totéž co ty – nic.“

Bairot sebou trhl. „Mluvila s tebou, Karso Orlongu. Slyšel jsem, jak šeptá. Co říkala?“

„Moc jsem jí nerozuměl, jenom to, že mír, jejž přináší, je smrt.“

„Naše báje se s časem překroutily.“

„Pravda, Bairote Gilde. Pojď, musíme Delumovi zavázat rány. Myslivá krev se shromáždí v látce, uschne a tím uzavře díry. Třeba jí tolik nevyteče a on se k nám přece jen vrátí.“

Oba válečníci se vydali zpátky do tábora. Když tam dorazili, psi leželi schoulení vedle sebe a třásli se. Středem palouku vedly stopy Klidnosti. Mířila k jihu.

Podél okraje pohoří vyl mrazivý vítr. Karsa Orlong seděl zády opřený o skálu a pozoroval Deluma Thorda, jenž vlezl po čtyřech mezi psy. Natáhl ruku a začal se s nimi mazlit a hladit je. Vydával tiché, uklidňující zvuky a z té poloviny tváře, která mu ještě fungovala, mu nikdy nemizel úsměv.

Psi byli lovečtí. Takové zacházení snášeli jen stěží a občas tiše vrčeli a cvakali zuby – čehož si ale Delum Thord prostě nevšímal.

Hryz, ležící Karsovi u nohou, sledoval ospalýma očima, jak ten muž leze mezi jeho smečkou.

Než se k nim Delum Thord vrátil, trvalo to skoro celý den, a většina jeho já byla pryč. Uběhl další den, kdy Karsa s Bairotem čekali, zda se objeví něco víc, zda v jeho očích znovu zazáří světlo, zda bude opět obdařen schopností dívat se na své společníky. K žádným dalším změnám však nedošlo. Vůbec je nevnímal, jenom ty psy.

Bairot se vydal na lov, ale jak se den táhl, Karsa vycítil, že Bairot Gild se táboru vyhýbá z jiných důvodů. Osvobození démona jim vzalo Deluma a nejtrpčí odměnu přinesla Bairotova slova. Karsa takové pocity nechápal, nerozuměl potřebě sám sebe trestat. Chyba byla pouze Delumova, že na démona vytáhl zbraň. Karsova bolavá žebra dosvědčovala bojové schopnosti Forkrul Assail – zaútočila s překvapivou rychlostí a něco takového Karsa ještě nikdy neviděl, natož aby tomu čelil. Tři Teblorové proti ní byli jako děti. Delum to měl okamžitě poznat, měl zadržet svou ruku stejně jako Bairot.

Místo toho se zachoval bláhově a nyní lezl mezi psy. Tváře ve skále neměly slitování s bláhovými válečníky, tak proč by je měl mít Karsa Orlong? Bairot Gild si však z lítosti, výčitek svědomí a kárání udělal sladký nektar, po němž se motal jako zmučený opilec, a Karsovi rychle docházela trpělivost. Bylo třeba pokračovat v cestě. Pokud mohlo něco Deluma Thorda navrátit zpět, byl to boj, divoce zpěněná krev by snad mohla probudit jeho mysl.

Z cesty se ozvaly kroky. Hryz otočil hlavu, ale jenom na chvíli. Přicházel Bairot Gild s divokou kozou přehozenou přes rameno. Zastavil se, pohlédl na Deluma Thorda, hodil kozu na zem, až jí paznehty zachřestily, vytáhl nůž a poklekl k ní.

„Ztratili jsme další den,“ poznamenal Karsa.

„Lovná zvěř je vzácná,“ opáčil Bairot a rozřízl koze břicho.

Psi ho s nadějí obstoupili. Delum mezi nimi zaujal své místo. Bairot prořízl pojivovou tkáň a začal jim házet krvavé vnitřnosti. Žádný se nepohnul.

Karsa poklepal Hryzovi na bok. Pes vstal a se svou třínohou družkou se vydal ke smečce. Očichal postupně všechny vnitřnosti a rozhodl se pro játra. Fena si vybrala srdce. Se svou odměnou pak odklusali pryč. Ostatní psi se vrhli na zbývající odřezky a štěkali

a chňapali po sobě. Delum přiskočil, jednomu psisku vytrhl z tlamy plíce a varovně na něj vycenil zuby. Pak odlezl stranou a přikrčil se nad svou kořistí.

Karsa se díval, jak Hryz vstává a přibíhá k Delumu Thordovi. Díval se, jak Delum s kňučením pouští plíce, lehá si a tiskne hlavu k zemi, zatímco Hryz olizuje krev na zemi kolem plic a pak se vrací ke svému žrádlu.

„Hryzova smečka se rozrostla o jednoho člena," zabručel. Když se nedočkal odpovědi, ohlédl se přes rameno. Uviděl Bairota, jak na Deluma zírá s hrůzou v očích. „Vidíš jeho úsměv, Bairote Gilde? Delum Thord nalezl štěstí a to nám říká, že se víc už nevrátí, protože proč by to dělal?"

Bairot se zadíval na své zakrvácené ruce a na nůž, rudě se lesknoucí ve skomírajícím světle. Když promluvil, skoro ho nebylo slyšet. „Copak ty necítíš lítost, vojevůdce?"

„Ne. Není mrtvý."

„Bylo by lepší, kdyby byl!" odsekl Bairot.

„Tak ho zabij."

Bairotovi v očích vzplála čirá nenávist. „Karso Orlongu, co ti řekla?"

Karsa se nad tou nečekanou otázkou zamračil a pokrčil rameny. „Proklela mě pro mou nevědomost. Slova mě nemohou zranit, a proto je mi lhostejné všechno, co vykládala."

Bairot přimhouřil oči. „Tobě je to, co se stalo, k smíchu? Vojevůdce, již mne nevedeš. V té tvé prokleté válce ti nebudu hlídat bok. Ztratili jsme příliš mnoho –"

„Máš v sobě slabost, Bairote Gilde. Celou dobu jsem to věděl. Celá léta jsem to věděl. Nijak se nelišíš od toho, jaký je Delum teď, a to je pravda, která tě tolik rozčiluje. Opravdu sis myslel, že se z této výpravy vrátíme bez jizev? Myslel sis, že jsme vůči našim nepřátelům odolní?"

„Takže *ty* si myslíš –"

Karsa se drsně zasmál. „Jsi hlupák, Bairote Gilde. Jak jsme se dostali až tak daleko? Přes území Ratydů a Sunydů? Přes bitvy, které jsme vybojovali? Naše vítězství nebylo darem od sedmičky. Náš úspěch vytesala naše obratnost při zacházení s mečem a mé vůdcovství. A přece ve mně vidíš jen chvástání, jako bys byl chlapec neznalý způsobů válečníků. Klamal jsi sám sebe a to ti skýtalo útěchu. Nejsi lepší než já, Bairote Gilde, v ničem."

Bairot Gild na něj hleděl s vytřeštěnýma očima a zakrvácené ruce se mu třásly.

„A teď, jestli chceš přežít," zavrčel Karsa, „jestli chceš přežít tuto cestu, přežít *mě*, raději se znovu nauč, že se vyplatí poslouchat rozkazy. Tvůj život má v rukou tvůj vůdce. Pojď za mnou k vítězství, Bairote Gilde, nebo padni cestou. V každém případě budu ten příběh vyprávět pravdivými slovy. Tak co si vybereš?"

Bairot zbledl. V jeho širokém obličeji se míhaly různé pocity. Několikrát se zmučeně nadechl.

„Tuto smečku vedu já a nikdo jiný," pronesl Karsa tiše. „Hodláš mě vyzvat?"

Bairot si pomalu dřepl na paty, přehmátl na noži a podíval se Karsovi do očí. „Jsme milenci už dlouho, Dayliss a já. Ty jsi nic nevěděl, i když jsme se smáli tvým neohrabaným pokusům se jí dvořit. Každý den ses mezi námi nafukoval, plný smělých slov, stále jsi mě vyzýval, stále ses mě snažil před ní shodit. Ale my se smáli v duchu, Dayliss a já, a noci trávili v objetí. Karso Orlongu, je možné, že jsi jediný, kdo se vrátí do naší vesnice – vlastně věřím, že to jistě dokážeš, takže můj život jako by už skončil, ale toho se nebojím. Až se vrátíš do naší vesnice, vojevůdce, učiníš Dayliss svou ženou. Jedna pravda však s tebou zůstane až do konce tvých dnů: v případě Dayliss jsem nenásledoval já tebe, nýbrž ty mě. A nic, co uděláš, to nezmění."

Karsa vycenil zuby. „Dayliss mou ženou? Myslím, že ne. Ne, místo toho ji obžaluji před celým kmenem. Líhat s mužem, který není její manžel. Bude ostříhána a pak si ji vezmu – ale jako svou otrokyni –"

Bairot se na něj vrhl a šerem se blýskl nůž. Karsa, jenž měl za zády skálu, se dokázal odkulit stranou, ale nestihl se postavit. Bairot byl vzápětí na něm, jednu ruku mu ovinul kolem krku, zvedl mu hlavu a nožem ho škrábl na prsou, než mu ho opřel o hrdlo.

Pak po obou skočili psi, naráželi do nich, vrčeli, cenili zuby a hryzali.

Bairot zaječel a povolil sevření.

Karsa se převalil na záda a uviděl, jak druhý válečník klopýtá a na obou rukou mu visí zakousnutí psi. Hryz ho držel za bok a další se snažili najít místo, kam zarýt zuby. Bairot chvíli vrávoral, pak upadl.

„Nechte ho!" zařval Karsa.

Psi se s vrčením stáhli. Když se vyškrábal na nohy, spatřil Deluma, jak se krčí opodál s obličejem zkřiveným do divokého úsměvu, oči se mu lesknou a ruce se zatíná v pěst a zase otevírá. Podíval se za Deluma a ztuhl. Sykl a psi konečně utichli.

Bairot se zvedl na všechny čtyři a zdvihl hlavu.

Karsa ukázal rukou. Na stezce před nimi se mihotalo světlo pochodně. Bylo asi sto kroků daleko a blížilo se. Zvuky jejich boje nejspíš nepronikly mimo skalní výklenek.

Nevšímaje si Bairota, Karsa vytáhl meč a vydal se tím směrem. Pokud přicházeli Sunydové, chovali se s bezstarostností, z níž je hodlal vyléčit jednou provždy. Spíš to ale byli lidé z nížin. Jak se kradl mezi stíny, viděl, že je tam nejméně půl tuctu pochodní – tedy dost velký oddíl. Slyšel hlasy, ohavný jazyk z nížin.

Bairot se k němu připojil a také držel meč. Z ran na pažích a na boku mu crčela krev. Karsa se na něj zamračil a ukázal mu, že se má vrátit.

Bairot s úšklebkem poslechl.

Lidé z nížin dorazili k místu, kde býval uvězněn démon. Světlo pochodní zatančilo na vysokých kamenných stěnách. Hlasy byly stále hlasitější a zněly poplašeně.

Karsa se tiše posunul blíž, až byl těsně mimo dosah světla. Uviděl devět lidí, kteří si prohlíželi již prázdnou jámu. Dva byli dobře vyzbrojení, měli zbroj a přílby, v rukou těžké samostříly a u boků meče, stáli na kraji stezky a hleděli směrem, kterým přišli. Stranou byli čtyři muži odění v šatech zemních barev, s vlasy spletenými do copů, staženými dopředu a nad hrudní kostí zauzlenými. Z nich neměl zbraň žádný.

Zbývající tři vypadali jako zvědové. Měli na sobě těsně padnoucí kůže a drželi krátké luky a lovecké nože. Na čele měli klanové tetování. Jeden z nich tu zřejmě velel, protože promluvil tvrdým tónem, jako by vydával rozkazy. Druzí dva zvědové si dřepli k jámě a pozorně si prohlíželi kamennou prohlubeň.

Oba strážní se drželi ve světle pochodní, což znamenalo, že neviděli nic mimo jeho dosah. A zřejmě nebyli příliš pozorní.

Karsa přehmátl na meči a zrak upřel na toho bližšího.

Pak zaútočil.

Hlava sletěla z ramen, vytryskla krev. Karsa se při útoku dostal k místu, kde měl stát druhý strážný, a zjistil, že tam již není. S kletbou se otočil a vrhl se na tři zvědy, kteří se mezitím rozprchli a vytahovali z pochev černé čepele.

Karsa se zasmál. Mezi skalami bylo málo místa a jediná cesta do bezpečí vedla přes něj.

Jeden zvěd cosi vykřikl a vyrazil.

Karsa švihl dřevěným mečem a rozťal šlachy a kost. Muž zaječel. Teblor prošel kolem hroutícího se zvěda a přitom vytáhl meč z rány.

Zbývající dva zvědové se rozestoupili a zaútočili z boku. Karsa si jednoho nevšímal – a cítil, jak mu koženou zbrojí projela široká čepel loveckého tesáku a škrábla ho na žebrech –, odrazil výpad druhého a stále se smíchem mu rozrazil lebku. Při zpětném švihu zasáhl prvního zvěda, až odletěl na skálu.

Na Karsu čekaly čtyři zahalené postavy a beze strachu začaly společně odříkávat nějaké verše.

Vzduch před nimi podivně zajiskřil, pak náhle vyšlehl oheň a obklopil Karsu.

Karsa vyrazil proti němu. Tisíce pařátů s drápy mu drásaly tělo, tvář a oči. On se jen přikrčil a prošel skrz.

Oheň se rozprskl, plameny se vytrácely do nočního vzduchu. Karsa se oklepal, aby ze sebe setřásl jeho účinky, zavrčel a zamířil ke čtveřici nížiňanů.

Ti, ještě před chvílí klidní, vyrovnaní a sebevědomí, se nyní tvářili užasle a to se rychle změnilo v děs, když mezi nimi Karsa začal řádit se svým mečem.

Umírali stejně snadno jako ostatní a o něco později stál Teblor mezi cukajícími se těly. Na čepeli jeho meče se temně leskla krev. Pochodně ležely na kameni, čadily a matně ozařovaly okolní skály.

Objevil se Bairot Gild. „Druhý strážný unikl po cestě, vojevůdce," ohlásil. „Psi jsou na lovu."

Karsa zabručel.

„Karso Orlongu, zabil jsi první skupinu dětí. Trofeje jsou tvé."

Karsa se sklonil a uchopil šat postavy ležící u jeho nohou. Narovnal se, zvedl mrtvolu do vzduchu a prohlížel si mrňavé údy, malou hlavu a podivně zapletené copy. Mrtvý měl vrásky jako Teblor po několika staletích života, ale velikostí odpovídal teblorskému novorozeněti.

„Kvičeli jako děti," podotkl Bairot Gild. „Příběhy jsou tedy pravdivé. Lidé z nížin jsou skutečně jako děti."

„A přece ne," namítl Karsa a prohlížel si věkovitou tvář uvolněnou ve smrti.

„Umírali lehce."

„Ano, to umírali." Odhodil tělo. „Bairote Gilde, toto jsou naši nepřátelé. Jdeš za svým vojevůdcem?"

„Do této války ano," odpověděl Bairot. „Karso Orlongu, o naší... vesnici... již nebudeme více mluvit. To, co leží mezi námi, musí počkat na náš návrat."

„Souhlasím."

Když za svítání do tábora přiklusali Hryz a ostatní psi, v jejich kroku nebylo nic z vítězoslavného naparování. Dva z nich se nevrátili vůbec. Ten osamělý strážce jim kupodivu nějak unikl. Delum Thord s rukama ovinutýma kolem Hryzovy družky – v této poloze totiž strávili celou noc – při návratu smečky zakňučel.

Bairot přendal zásoby ze svého a Karsova oře na Delumova, protože bylo jasné, že Delum už na koni jezdit nebude. Poběží se psy.

„Je možné, že ten strážný pochází ze Stříbrného Jezera," poznamenal Bairot, když se chystali k odjezdu. „A bude je varovat před naším příchodem."

„Najdeme ho," zavrčel Karsa v podřepu, zatímco navlékal poslední z trofejí na kožený řemínek. „Psům mohl uniknout jen tak, že se vyšplhal na skálu, takže nebude prchat nijak rychle. Najdeme jeho stopy. Bude-li pokračovat celou noc, unaví se. Pokud ne, bude blízko." Narovnal se, podržel před sebou řemínek s uříznutýma ušima a jazyky, chvíli si potrhané trofeje prohlížel a pak si ho přehodil kolem krku.

Vyhoupl se Ničiteli na záda a zvedl otěž.

Hryzova smečka vyrazila dopředu na zvědy. Delum byl mezi nimi a třínohou fenu nesl v náručí.

Teblorové vyrazili.

Krátce před polednem narazili na stopy posledního muže z nížin a pozůstatky dvou ztracených psů – každý v sobě měl šipku z kuše. O třicet kroků dál se povalovaly části železné zbroje, řemení a kování. Strážný se zbavoval váhy.

„Tohle dítě je chytré," poznamenal Bairot Gild. „Uslyší nás dřív, než ho uvidíme, a připraví léčku." Zalétl pohledem k Delumovi. „Zemřou další psi."

Karsa nad jeho slovy zavrtěl hlavou. „Žádnou léčku neuchystá, protože pak bychom ho zabili, a on to ví. Až ho dohoníme, bude se chtít schovat. Jeho jedinou nadějí je vyhnout se nám. Až ho dohoníme, schová se, a tak se mu nepodaří dorazit ke Stříbrnému Jezeru před námi."

„My ho tedy nechceme chytit?" zjišťoval Bairot překvapeně.

„Ne. Jedeme k Průsmyku kostí."

„Pak nás bude sledovat. Vojevůdce, nepřítel za zády –"

„Dítě. Ty šipky možná dokážou zabít psa, ale pro nás Teblory jsou jako větvičky. Naše zbroj je zadrží –"

„Má bystré oko, Karso Orlongu, když potmě zabil dva psy. Bude mířit na místo, kde nás zbroj nekryje."

Karsa pokrčil rameny. „Pak ho musíme předhonit za průsmykem."

Jeli dál. Cestou do kopce se stezka rozšiřovala a stoupala k vysoké severní výspě skalnatého pohoří. Hnali se rychlým klusem a líga za lígou jim ubíhala až do pozdního odpoledne, kdy se ocitli v oblacích mlhy a přímo před nimi se ozývalo hlasité dunění.

Stezka náhle začala prudce klesat.

Karsa přitáhl otěž uprostřed psů, kteří se motali kolem, a sesedl.

Před nimi byl prudký sráz. Nalevo si do útesu vyhlodala tisíc kroků hluboký zářez řeka až k jakémusi prahu, přes nějž se vrhala dalších tisíc kroků do hlubiny, do mlhou zahaleného údolí. Z puklin v podložní skále po obou stranách prahu, přes který řeka přepadala, vytékal asi tucet jako nitka tenkých vodopádů. Karsa si po chvíli uvědomil, že tu není něco v pořádku. Byli v nejvyšší části pohoří. Řeka, vyrývající si své přirozené koryto do nížiny, sem nepatřila. Ještě zvláštnější bylo, že malé vodopády vytékaly z puklin, které nebyly v jedné rovině, jako by bylo nitro hory po obou stranách plné vody.

„Karso Orlongu!" Bairot musel křičet, aby ho bylo přes hřmění zdola slyšet. „Horu někdo – snad nějaký starý bůh – rozrazil. Ten zářez, ten nevytvořila řeka. Ne, vypadá, jako by ho udělala obrovská sekera. A ta rána... krvácí..."

Karsa mu neodpověděl, jen se otočil. Napravo se dolů klikatila stezka, samá vlhce se lesknoucí břidlice a kamínky.

„Toto je naše cesta?" Bairot prošel kolem Karsy a nevěřícně se na vojevůdce ohlédl. „To nedokážeme! Vždyť nám zmizí pod nohama! Pod kopyty našich koní! Sestoupíme jako padající kameny!"

Karsa si dřepl, vydloubl ze země kámen a hodil ho na stezku. V místě, kam dopadl, se břidlice zatřásla a dál klouzala v rychle se zvětšující vlně kamení, až zmizela v mlze.

A objevily se široké, hrubé schody. Vytvořené celé z kostí.

„Je to, jak říkal Pahlk," zamumlal Karsa, než se otočil na Bairota. „Pojď, stezka čeká."

Bairot přimhouřil oči. „Opravdu čeká, Karso Orlongu. Pod nohama budeme mít pravdu."

Karsa se zamračil. „Je to naše cesta dolů z hor. Nic víc, Bairote Gilde."

Válečník pokrčil rameny. „Jak pravíš, vojevůdce."

Karsa se vydal dolů jako první.

Kosti velikostí odpovídaly lidem z nížin, ale byly těžší a silnější, ztvrdlé na kámen. Občas byly vidět i parohy nebo kly a přilbice umně vyřezané z lebek větších zvířat. Bylo pobito celé vojsko a kosti padlých poté někdo přenesl a sestavil z nich toto ponuré schodiště. Mlha měla za následek, že na schodech ležela voda, ale stupně samotné byly pevné, široké a mírně se svažovaly směrem ke skále, což snižovalo nebezpečí uklouznutí. Teblory zpomaloval pouze opatrný krok jejich válečných ořů.

Kamenná lavina, již Karsa spustil, zřejmě vyčistila cestu až k mohutné kamenné římse, odkud řeka přepadala dolů do údolí. Když urazili asi tisíc kroků, nalevo znělo stále hlasitěji dunění řeky a napravo měli drsnou, živou skálu a šero kolem nich houstlo s každým krokem.

Na římse na této straně vodopádu vládlo bledé světlo přerušované cáry tmavší, neproniknutelné mlhy. Kosti tu vytvářely jakousi plošinu přiléhající ke skále napravo a zřejmě pokračující pod řekou, z níž se stala mohutná příšera řvoucí necelých dvacet kroků nalevo od válečníků.

Koně si potřebovali odpočinout. Karsa se díval, jak se Bairot vydává k řece, a pak se zahleděl na Deluma, jenž se choulil mezi Hryzovou smečkou, provlhlý a celý roztřesený. Slabá záře vystupující z kostí jako by s sebou nesla nepřirozeně studený dech. Na všech stranách panovala šeď, bylo tu úplně mrtvo. Dokonce i nesmírná síla řeky byla jako bez života.

Bairot se vrátil. „Vojevůdce, kosti pod námi pokračují pod řekou i na druhé straně. Kam jsem dohlédl, sahají nejméně do mé výšky. Desítky tisíc tady musely zemřít, aby mohlo být vytvořeno něco takového. Desítky desítek tisíc. Celá římsa –"

„Bairote Gilde, už jsme odpočívali dost dlouho. Shora se sypou kameny – buď sestupuje strážný, nebo došlo k dalšímu sesuvu, který má pohřbít to, co bylo odhaleno. Takové laviny tu musejí padat často, protože lidé z nížin tudy přišli nahoru a nemůže to být víc než několik málo dní. A když jsme sem dorazili my, schody již byly opět zasypané."

Bairot se na okamžik zatvářil znepokojeně a zadíval se na malé kamínky, klouzající ze stezky nad nimi. Bylo jich víc než před chvílí.

Chytili koně a znovu přistoupili ke kraji římsy. Stezka před nimi byla příliš strmá, než aby lavinu zadržela, a schody se klikatily sem a tam, kam až Teblorové dohlédli. Koně se vzepřeli.

„Karso Orlongu, na této stezce budeme velice zranitelní."

„To jsme celou dobu, Bairote Gilde. Ten muž z nížin za námi nevyužil své největší příležitosti. Proto jsem přesvědčen, že jsme ho předstihli, a ty kameny nad námi jsou jen předzvěstí nové laviny a ničeho víc." S tím začal přemlouvat Ničitele, aby udělal další krok.

Po třiceti krocích zaslechli shora slabé dunění, zvuk hlubší než hučení řeky. Přehnalo se přes ně krupobití kamenů, ale padalo kus od kraje útesu. Pak následovala dešťová přeháňka.

Pokračovali v sestupu, až se jejich údů zmocnila únava. Mlha možná na chvíli prořídla, ale možná si jen jejich oči zvykaly na šero. Kola slunce a hvězd se nad nimi otáčela, aniž by je viděli. Čas mohli měřit pouze podle svého hladu a vyčerpání. Nezastaví se, dokud nesejdou až dolů. Karsa přestal počítat zatáčky. To, co nahoře odhadoval na tisíc kroků, bylo ve skutečnosti mnohem víc. Řeka padající vedle nich se dávno změnila v mlhu, syčící ledovou záplavu, kterou roznášel vítr do stran, takže jim zakrývala údolí i oblohu. Jejich svět se zúžil do nekonečných kostěných stupňů pod nohama a rovné skalní stěny.

Dorazili na další římsu a kosti byly pryč, překryté čvachtajícím blátem a propletenými chomáči jasně zelené trávy. Ležely tam i spadané větve obrostlé hustým mechem. Vše ostatní halila mlha.

Koně, když je konečně dovedli na rovnou zem, pohazovali hlavami. Delum a psi se promísili do změti vlhké srsti a kůže. Ke Karsovi doklopýtal Bairot. „Vojevůdce, jsem znepokojen."

Karsa se zamračil. Nohy se mu podlamovaly a nedokázal se přestat třást. „Proč, Bairote Gilde? Dokázali jsme to. Sestoupili jsme Průsmykem kostí."

„Ano." Bairot si odkašlal, načež pokračoval: „A zanedlouho se k tomuto místu opět vrátíme, abychom vystoupili zpátky nahoru."

Karsa pomalu kývl. „Přemýšlel jsem o tom, Bairote Gilde. Po naší náhorní plošině se potulují lidé z nížin. Jsou tu další průsmyky, přímo na jih od našeho území – musejí tam být, jinak by se lidé z nížin mezi námi nikdy neobjevili. Zpáteční cesta nás povede kolem okraje hor na západ a tam ony skryté průsmyky najdeme."

„Celou dobu půjdeme přes území lidí z nížin! Jsme jenom dva, Karso Orlongu! Nájezd na statky u Stříbrného jezera je jedna věc, ale pustit se do války s celým kmenem je hotové šílenství! Budou nás celou dobu pronásledovat – to nedokážeme!"

„Budou nás pronásledovat?" Karsa se zasmál. „Co je na tom nového? Pojď, Bairote Gilde, musíme se někde ususit. Támhle nalevo vidím vrcholky stromů. Zapálíme oheň a opět zjistíme, jaké to je, být v teple a mít plný břich."

Okraj římsy se mírně svažoval a kamínky byly pokryté mechem, lišejníkem a úrodnou tmavou prstí. Dále čekal les starých sekvojí a cedrů. Na obloze byl dokonce vidět kousek blankytu a mlhou pronikaly i sluneční paprsky. Válečníci ušli ještě padesát kroků, pak si našli sluncem ozářený palouk, kde nedávno spadl suchý cedr. V nazlátlém vzduchu poletovali motýli a všude se ozývalo tiché vrzání borotočů. Pod obrovskými kořeny vyvráceného cedru se objevil kousek holé skály. Ta byla suchá a celá zalitá sluncem.

Karsa začal z koní sundávat zásoby, zatímco Bairot se vydal pro suché dříví z vyvráceného cedru. Delum si našel kousek mechu na sluníčku, stočil se do klubíčka a usnul. Karsu napadlo, že mu svlékne mokré šaty, ale když viděl, jak se kolem něj shromáždil zbytek smečky, jen pokrčil rameny a dál se věnoval koním.

Zakrátko měli oblečení pověšené na kořenech nad ohněm, nazí se posadili na skálu a chlad jim pomalu vyprchával ze svalů a kostí.

„Na druhém konci údolí," začal Karsa, „se řeka před jezerem rozšiřuje. Tento břeh se stává jejím jižním břehem. Poblíž ústí bude skalní věž, která nám zabrání ve výhledu doprava. Těsně za ní začíná jihozápadní břeh jezera a tam stojí první statky. Už jsme skoro tam, Bairote Gilde."

Válečník na druhé straně ohně pokrčil rameny. „Řekni, že zaútočíme za denního světla, vojevůdce. Zjistil jsem, že ke tmě chovám hlubokou nenávist. Průsmyk kostí mi stiskl srdce."

„Bude to za denního světla, Bairote Gilde," odpověděl Karsa a rozhodl se Bairotovo přiznání přejít, protože jeho slova rozechvěla cosi v jeho nitru a zanechala mu nakyslou pachuť v ústech. „Děti budou pracovat na polích a nedokážou se včas vrátit do bezpečí domu. Uvidí nás, jak se na ně vrháme, a zažijí hrůzu a zoufalství."

„To mě těší, vojevůdce."

Sekvoje a cedry rostly hustě po celém údolí, nikde nebylo vidět ani stopy po klučení. Pod baldachýnem větví bylo jen málo lovné zvěře a dny ubíhaly v rozptýleném světle, kdy jasnější místa poskytoval jen občas nějaký ten padlý strom. Teblorům rychle docházely zásoby potravin a koně hubli, protože se živili jen modrolístkou, mechem a hořkým psím vínem. Psi se uchýlili ke žraní tlejícího dřeva, bobulí a brouků.

Kolem poledne čtvrtého dne se údolí počalo zužovat, takže se museli přiblížit k řece. Tím, že putovali hlubokým lesem mimo stezku vedoucí po břehu řeky, si zajistili, že je nikdo neodhalí, ale teď se konečně blížili ke Stříbrnému Jezeru.

K ústí řeky dorazili za soumraku. Na obloze procitalo hvězdné kolo. Po stezce na kamenitém břehu někdo nedávno prošel, ale nikde nebylo vidět, že by se vracel. Nad rychle tekoucí řekou byl vzduch chladný a svěží a v místě, kde se vlévala do jezera, vytvářel široký pruh naneseného štěrku, písku a naplaveného dříví ostrov. Nad vodou visela mlha, takže severovýchodní břehy jezera byly vidět rozmazaně. Hory tam sahaly až k hladině, klečely v jemně šplouchajících vodách.

Karsa s Bairotem sesedli a rozbili tábor, i když dnes v noci nezapálí oheň.

„Ty stopy," prohodil Bairot po chvíli, „patřily lidem z nížin, které jsi zabil. Rád bych věděl, co chtěli na místě, kde byl uvězněn démon."

Karsa lhostejně pokrčil rameny. „Možná ho chtěli osvobodit."

„Já myslím, že ne, Karso Orlongu. Kouzla, která použili při útoku na tebe, pocházela od nějakého boha. Podle mě ho tam přišli uctívat, nebo možná lze vytáhnout duši démona z těla, jako se to stalo s Tvářemi ve skále. Pro lidi z nížin to může být místo věšteb, nebo dokonce domov jejich boha."

Karsa si svého druha dlouho prohlížel a pak řekl: „Bairote Gilde, ve tvých slovech je jed. Ten démon nebyl bůh. Byl to vězeň v kameni. Tváře ve skále jsou praví bohové. Tady nelze srovnávat."

Bairot zvedl huňaté obočí. „Karso Orlongu, já nečiním srovnání. Lidé z nížin jsou hloupí tvorové, kdežto Teblorové nikoliv. Lidé z nížin jsou děti a jsou náchylní k sebeklamu. Proč by nemohli uctívat toho démona? Pověz, necítil jsi z těch kouzel živoucí přítomnost, když na tebe udeřila?"

Karsa se nad tím zamyslel. „Něco tam bylo. Škrábalo to, syčelo a plivalo. Odmrštil jsem to a ono to uprchlo. Proto to nemohla být síla onoho démona."

„Ne, to nemohla, protože on už byl pryč. Možná uctívali kámen, kterým byl ten démon přiklopen – v něm bylo také kouzlo."

„Ne však živé, Bairote Gilde. Nerozumím směru, jímž se ubírají tvé myšlenky, a tvá bezvýznamná slova mne již unavují."

„Já myslím," nevzdával se Bairot, „že kosti v Průsmyku kostí patří lidem, kteří toho démona uvěznili. A právě to mi dělá starosti, Karso Orlongu, poněvadž se příliš podobají kostem lidí z nížin. Jsou silnější, pravda, ale stále jako dětské. Je dokonce možné, že lidé z nížin jsou s oním starým lidem spříznění."

„No a co?" Karsa vstal. „Už to nebudu dál poslouchat. Naším jediným úkolem nyní je si odpočinout, pak za úsvitu vstát a připravit si zbraně. Zítra budeme zabíjet děti." Došel ke koním stojícím pod stromy. Opodál seděl mezi psy Delum a v náručí choval Hryzovu třínohou družku. Jednou rukou ji bezduše hladil po hlavě. Karsa se na něj chvíli díval, pak se obrátil a šel si ustlat.

Šumění řeky bylo jediným zvukem, když se hvězdné kolo pomalu otáčelo po obloze. V jisté chvíli se změnil vítr a přinášel s sebou vůni hořícího dřeva a dobytka, a jednou dokonce v dálce slabě zaštěkal pes. Karsa ležel na mechovém lůžku a modlil se k Urugalovi, aby se vítr při východu slunce neotočil znovu. Kolem statků lidí z nížin vždycky pobíhali psi, stejně jako si Teblorové drželi ty svoje. Kvůli bystrým uším, citlivému nosu a rychlé zprávě o cizincích. Tito psi ale budou ze zdejšího chovu, menší než teblorští. Hryz a jeho smečka s nimi udělají krátký proces. A žádné varování nebude... pokud se nezmění vítr.

Slyšel, jak Bairot vstává a odchází ke smečce. Vzhlédl a viděl, jak si kleká vedle Deluma.

Psi zvědavě zvedli hlavy a nyní se také dívali, jak Bairot hladí Deluma po tváři.

Karsovi chvíli trvalo, než si uvědomil, čeho je svědkem. Bairot Delumovi maloval bojovou masku v urydských barvách, černou, šedou a bílou. Bojová maska byla vyhrazena pro válečníky, kteří vědomě vyjeli na smrt. Bylo to prohlášení, že meč se již znovu nevrátí do pochvy. Tento obřad se však podle tradic vztahoval na stárnoucí válečníky, rozhodnuté vyrazit na poslední nájezd, aby se vyhnuli smrti se slámou na zádech. Karsa se zvedl.

Pokud ho Bairot slyšel přicházet, nedal to nijak znát. Obrovskému válečníkovi stékaly po široké, ploché tváři slzy, ale Delum jen nehybně ležel a upřeně k němu vzhlížel.

„On to nechápe," procedil Karsa mezi zuby, „ale já ano. Bairote Gilde, znectil jsi každého urydského válečníka, co kdy nosil bojovou masku."

„Vážně, Karso Orlongu? Ti válečníci zestárli a vydali se do posledního boje – na takovém činu není nic slavného, v jejich bojové masce nebyla žádná sláva. Jsi slepý, pokud si myslíš opak. Barva nic nezakrývá – v jejich očích zůstává neskrývané zoufalství. Dojdou na konec života a zjistí, že ten život neměl smysl. Právě to je vyhání z vesnice, nutí je vyhledat rychlou smrt." Bairot skončil s černou a přešel k bílé, třemi prsty ji rozetřel Delumovi po čele. „Pohlédni našemu příteli do očí, Karso Orlongu. Dobře se podívej."

„Nic nevidím," zahučel Karsa, jímž Bairotova slova otřásla.

„Delum vidí totéž, vojevůdce. Dívá se na... nic. Ale na rozdíl od tebe se Delum od toho neodvrací. On vše dokonale chápe. Vidí to a je zděšen."

„Říkáš nesmysly, Bairote Gilde."

„Neříkám. My dva jsme Teblorové. Jsme válečníci. Nemůžeme Delumovi poskytnout žádnou útěchu, proto se drží toho psa, zvířete s bolestí v očích. Protože on teď hledá jedině útěchu. Nic jiného. Proč mu dávám bojovou masku? Dnes zemře, Karso Orlongu, a snad to bude pro Deluma Thorda dostatečná útěcha. Modlím se k Urugalovi, aby tomu tak bylo."

Karsa zvedl zrak k obloze. „Kolo se už skoro dotočilo. Musíme se připravit."

„Já už jsem skončil, vojevůdce."

Když Karsa vtíral do dřevěné čepele svého meče krevolej, koně neklidně podupávali. Psi byli na nohou a znepokojeně přešlapovali. Bairot dokončil masku na Delumově obličeji a šel si pro své zbraně. Třínohý pes se Delumovi v rukou zmítal, ale on ho jen s kňučením pevněji stiskl, dokud ho tiché Hryzovo zavrčení nepřimělo sevření povolit.

Karsa přivázal Ničiteli na prsa, krk a nohy zbroj z vařené kůže. Než skončil, Bairot už seděl v sedle. Delumův válečný oř byl také v plné zbroji, ale stál tu bez otěže. Zvířata se chvěla.

„Vojevůdce, tvůj děd se při svém popisu dosud nezmýlil. Pověz mi, jak vypadá statek."

„Srub velký jako dva urydské domy s patrem pod šikmou střechou. Pevné okenice se střílnami, tlusté dveře s těžkou závorou vepředu i vzadu. Jsou tam tři přístavby. Jedna hned u domu, má s ním společnou jednu stěnu a přebývá v ní dobytek. Další je kovárna a poslední stavení je z drnů, nejspíš to bylo první obydlí, než postavili dům z klád. Na břehu jezera je přístaviště a kotvicí kůly. Bude tam ohrada pro malé koně z nížin."

Bairot se mračil. „Vojevůdce, kolik pokolení lidí z nížin se od Pahlkova nájezdu vystřídalo?"

Karsa se vyhoupl Ničiteli na hřbet. V odpověď na Bairotovu otázku jen pokrčil rameny. „Hodně. Jsi připraven, Bairote Gilde?"

„Veď mě, vojevůdce."

Karsa navedl Ničitele na stezku u řeky. Nalevo byla voda, napravo se zvedaly vysoké skály s vrcholky porostlými stromy, jež se nakláněly k jezeru. Mezi skálou a vodou se táhla široká oblázková pláž.

Vítr se nezměnil. Ve vzduchu byl cítit kouř a koňská mrva. Psi na statku nezaštěkali.

Karsa vytáhl meč a natáhl blyštící se čepel Ničiteli k nozdrám. Válečný oř zvedl hlavu. Klus, pak cval, na oblázkovou pláž, jezero po levici, skalní stěna mizí napravo. Za sebou Karsa slyšel Bairotova koně, jehož kopyta drtila kamínky, a o něco dál psy, Deluma a jeho koně, který se snažil držet poblíž svého bývalého pána.

Až objedou skálu, zahnou prudce doprava a ve chvilce budou mezi nicnetušícími dětmi ze statku.

Cval a trysk.

Skála ustupuje rovným osetým polím.

Trysk a útok.

Statek – kouřem zčernalé trosky stěží viditelné mezi vysokou kukuřicí – a těsně za ním městečko táhnoucí se až ke břehu jezera a od něj až k úpatí hory.

Vysoké kamenné budovy, kamenné pilíře a dřevěná mola, čluny tlačící se u břehu. Větší část staveb na pevnině obklopuje kamenná zeď do výšky asi vzrostlého člověka z nížin. Hlavní silnice, brána hlídaná dvěma přisedlými strážními věžemi s plochým vrškem. Převalující se vrstva kouře nad břidlicovými střechami.

Na strážních věžích postavy.

Další lidé z nížin – víc, než se dá spočítat – všichni pobíhají, když se teď rozezněl zvon. Z polí utíkají k zavírající se bráně a cestou odhazují zemědělské nářadí.

Bairot za Karsou něco křičel. Nebyl to válečný pokřik. Byl to hlas naplněný zděšením. Karsa si ho nevšímal, již se blížil k prvním sedlákům. Několik jich srazí cestou, ale nezpomalí. Tyto děti nechá smečce. Chtěl ty ve městě, krčící se za zavírající se bránou, za tou ubohou zdí.

Zablýskl se meč a sedlákovi sletěla hlava z krku. Ničitel udupal jednu křičící ženu kopyty.

Brána se hlasitě zabouchla.

Karsa stočil Ničitele doleva, oči upřené na zeď, a předklonil se. Kolem proletěla šipka z kuše a zasáhla zoranou půdu deset kroků napravo. Další mu prosvištěla nad hlavou.

Tuto zeď by žádný kůň z nížin přeskočit nedokázal, ale Ničitel měl na výšku šestadvacet dlaní – byl skoro dvakrát vyšší a těžší než zvířata z nížin. Zaťal svaly, přisedl a bez námahy se přes hradbu přenesl.

A předními kopyty dopadl na šikmou střechu nějaké kůlny a propadl se jí. Všude létaly kusy břidlice, dřevěné trámy praskaly. Domeček se pod nimi zbortil a na všechny strany se rozprchly slepice. Ničitel zakolísal, snažil se najít oporu pro nohy. Skočil do rozblácených, vyježdených kolejí na ulici za domkem.

Zvedala se před nimi další budova, tentokrát s kamennými zdmi. Ničitel zahnul doprava. Ve dveřích do domu se náhle objevil jakýsi člověk s vytřeštěnýma očima. Karsa mu na prahu šikmo rozťal lebku, až se umírající roztočil, než se mu podlomily nohy.

Ničitel se řítil ulicí k bráně. Karsa slyšel vraždění na polích a na silnici – většina dělníků zřejmě uvízla před hradbami. Desítce stráží se podařilo spustit závoru, a když mezi ně vrazil vojevůdce, zaujali obrannou pozici.

Křupla železná přilbice a byla umírajícímu dítěti stržena z hlavy, a jako by se přitom snažila kousnout čepel. Sek přes ruku oddělil dalšímu dítěti paži a rámě od těla. Ničitel zadupal dalšího, otočil se a vyhodil zadníma nohama, čímž zasáhl čtvrté dítě, které odletělo a narazilo na bránu a z ruky mu vypadl meč.

Do kožené zbroje na stehně Karsu zasáhl obouruční meč – s čepelí stejně ubohou jako dlouhý lovecký tesák – a prosekl dvě, možná tři tvrzené vrstvy, než se odrazil. Karsa muže z nížin udeřil jílcem do hlavy a cítil, jak praská kost. Odkopl dítě stranou. Lidé z nížin se před ním vyděšeně rozprchli. Karsa se smíchem popohnal Ničitele dál.

Srazil dalšího strážného, ostatní už prchali ulicí.

Něco ho zasáhlo do zad a krátce to zabolelo. Karsa si tam sáhl, vytrhl šipku a odhodil ji. Seskočil z koně a zamířil k zavřené bráně. Dřevěnou závoru přidržovaly kovové západky.

Karsa couvl o tři kroky, přikrčil se a ramenem se vrhl proti bráně.

Železné hřeby držící závěsy mezi kamennými kvádry spojenými maltou nárazem vyletěly a celá brána vypadla. Věž po Karsově pravici zasténala a náhle podklesla. Zevnitř se ozýval křik. Kamenná hradba se začínala hroutit.

Teblor s kletbami odběhl zpátky do ulice, načež se celá věž v oblaku prachu zřítila.

Vířícím bílým prachem přijížděl Bairot, z čepele mu stékaly pramínky krve. Jeho kůň sutiny přeskočil. Po něm přiběhli psi, Delum a jeho kůň. Delum Thord měl na rtech krev a Karsa si ohromeně uvědomil, že válečník nějakému sedlákovi rozerval hrdlo vlastními zuby, jak by to udělal pes.

Bairot zabrzdil koně, jemuž se od kopyt rozstříklo bláto. Karsa se vyhoupl na Ničitele a otočil ho k ulici.

Klusem se přiblížil čtverec pikenýrů, dlouhé zbraně se kývaly a od železných hlavic se odráželo ranní slunce. Byli asi třicet kroků daleko.

Bairotovu koni se od zadku odrazila šipka, jež přiletěla z nedalekého okna.

Odněkud zpoza hradby se ozval dusot kopyt cválajících koní.

Bairot zabručel. „Budou nám bránit v ústupu, vojevůdce."

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Dóm řetězů**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.